

**TAMÁSI ÁRON ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS NÉMET KÉT
TANNYELVŰ NEMZETISÉGI GIMNÁZIUM**

PEDAGÓGIAI PROGRAM

Iskolánk neve:

**TAMÁSI ÁRON ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS NÉMET KÉT TANNYELVŰ
NEMZETISÉGI GIMNÁZIUM**

Mottója:

**Minden gyerek tehetséges iskolánkban, ennek megtalálása, feltárása,
kiaknázása a mi feladatunk**

I. Bevezetés

1. Az iskola rövid története

A Tamási Áron Általános Iskola és Német Két Tannyelvű Nemzetiségi Gimnázium jogelődjét, a Mártonhegyi úti Általános Iskolát 1959-ben építették. A környék folyamatos beépülése miatt az eredeti 8 tantermes épület szűknek bizonyult, ezért az iskola épületét bővíteni kellett. Az 1970-es években kétműszakos tanítási rendben 1200 gyerek oktatása folyt itt. Belső átalakításokkal további tantermek létrehozásával egészen az 1989/90-es tanévig 8 évfolyamon 3 párhuzamos osztályban már csak délelőtti tanítási órákon tanultak a diákok.

Az 1990/91-es tanév gyökeres változást hozott az iskola életében, ekkor indult meg ugyanis a gimnáziumi oktatás további négyéves képzési rendszerben. Az intézmény ekkor vette fel Tamási Áron nevét, akinek személyiségét, életművét és magyarságát méltán lehet a diákok elé példaként állítani.

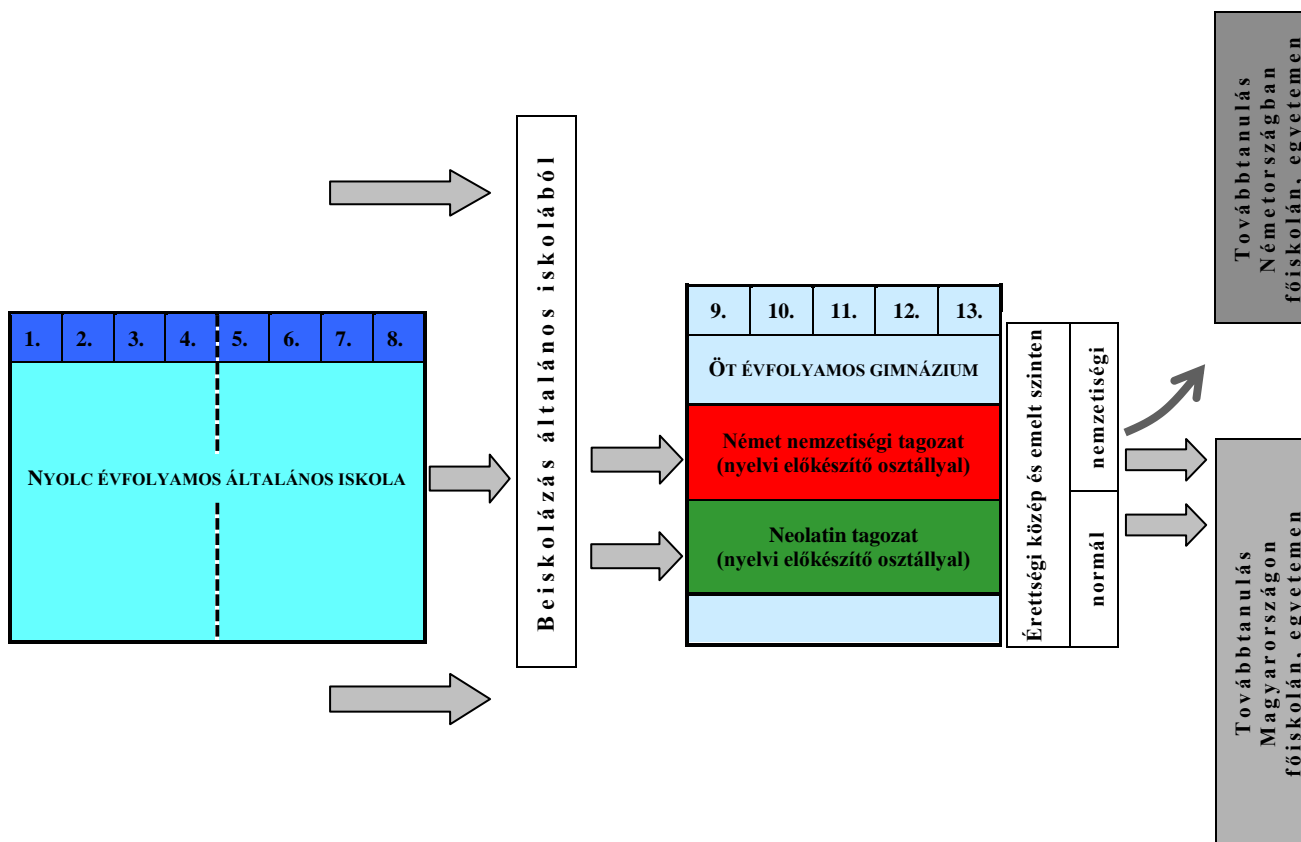
2000-ben az iskola vezetősége, tantestülete és szülői választmánya a profilbővítésről döntött, mely szerint az iskola német két tannyelvű nemzetiségi képzést is indít a gimnáziumban. Az iskola e kezdeményezését a Budapest Hegyvidék XII. kerületi Önkormányzat Képviselőtestülete 2000 novemberében jóváhagyta. Így a 2001/2002-es tanévtől a 8 évfolyamos általános iskolai, valamint az általános tantervű gimnáziumi képzés mellett 5 évfolyamos két tannyelvű nemzetiségi képzést is folytatunk.

A megnövekedett tanulói létszám illetve a profilbővülés miatt ismét szükségessé vált az intézmény bővítése. A 2003/2004-es tanévben a korábbi két épület mellé megépült egy új, az ebédlőt is magában foglaló öt tantermes épület, mely a nemzetiségi osztályainknak ad otthont.

A 2005/2006-os tanévtől újabb változás történt a gimnáziumi oktatásban: az általános tantervű képzés keretében elindítottuk a neolatin nyelvi előkészítő évfolyamunkat. Ezen az évfolyamon 14 órában tanítjuk választás szerint az olasz, francia vagy portugál nyelvet és 6 órában az angol nyelvet. Így gimnáziumunk mindkét osztálya 5 évfolyamos.

2009-ben, az iskola 50 éves jubileumi ünnepségére pedig átadásra került egy újabb épületegyüttes, melyben új tornaterem, öltözők, 3 tanterem, és könyvtár kapott méltó helyet. A projekt egy EU-s KMOP pályázatnak és a XII. kerületi Önkormányzat támogatásának köszönhetően valósult meg.

2. Iskolánk felépítése, képzési programja

Általános iskola

Az általános iskolánk hagyományos rendszerű négy alsó és négy felső tagozatos évfolyamra tagolódik.

Az alsó tagozaton első osztályosaink emelt óraszámú ének-zene oktatást választhatnak. Lehetőség van arra is, hogy a gyerekek hangszeres képzésben is részesüljenek, amelyet a kerületi zeneiskola tanárai helyben biztosítanak.

Célunk, hogy kisdíkjaink a 4. osztály végére az alapkészségeket (írás, olvasás, számolás) biztosan tudják és használják. Módszereink kiválasztásával törekszünk arra, hogy fejlesszük a gyerekek logikai és problémamegoldó gondolkodását. Elengedhetetlen célnak tartjuk, hogy kisdíkjaink szeressenek iskolába járni, tanulni, merjenek mozogni, rajzolni, énekelni és magabiztosan kiállni társaik és tanáraik előtt.

Képzési rendszerünkben fontos helyet foglal el az élő idegen nyelvek oktatása. Az általános iskolában diákjaink két nyelv, angol és német közül választhatnak, melyet 4. osztálytól tanórai keretek között tanulnak.

A felső tagozat az önmegismerés, az egyéni képességek, a kiemelkedő tehetségek felfedezésének időszak. Célunk, hogy tanulóink az elsajátított ismeretek birtokában, tehetségük helyes megítélése alapján válasszanak a továbbtanulási lehetőségek közül. Diákjaink szabadidejüket is hasznosan tölthetik az iskolában: igény szerint tehetséggondozó szakköröket szervezünk.

Ezen a tagozaton is fontos szerepet kap a testmozgás, a sport. A testnevelés órák mellett a gyerekeknek délutánonként lehetőségük van sportkörü foglalkozásokra, különböző labdajátékok elsajátítására.

Gimnázium

Gimnáziumi képzésünk célja, hogy diákjaink megfeleljenek az érettségi vizsgákon, tehetségüknek megfelelő elmélyült tudást szerezzenek, és beilleszkedjenek a választott felsőoktatási intézménybe. Kiemelkedően fontos szerepet tulajdonítunk az idegen nyelv, a matematika, a magyar nyelv és irodalom mellett az informatika tantárgynak és a sportnak.

A német két tannyelvű nemzetiségi képzés keretében az első évfolyamon intenzív (heti 20 óra) német nyelvtanítás mellett a közismereti tantárgyak (matematika, magyar) szintre hozása, illetve szinten tartása a célunk. Természetesen a diákok órarendjében helyet kap a testnevelés is. A német két tannyelvű képzés keretében 9-12. évfolyamon a tanórák 50%-a német nyelven folyik. A 9. és 10. évfolyamon németül tanított tárgyak a következők: történelem, földrajz, kémia, biológia, német irodalom, matematika és nemzetiségi ismeretek. A németül tanított tantárgyakat 11. és 12. évfolyamon a gyerekek igényeihez kívánjuk igazítani, és ezzel lehetőséget biztosítani a német nyelvű érettségire. Végzős diákjainknak ezen a tagozaton lehetőségük van a német állam által elismert DSD-nyelvvizsga letételére is. A sikeres érettségi bizonyítvány ezzel a nyelvvizsgával kiegészítve szabad utat biztosít a német felsőoktatási intézményekbe. Második idegen nyelvként a diákok angol nyelvet tanulnak.

Neolatin nyelvű előkészítő évfolyamunkon választható nyelv az olasz, a francia vagy a portugál. A választott nyelvet 13 órában, emellett az angolt (kezdő és haladó szinten) 6 órában tanítjuk. A további évfolyamokon a neolatin nyelvet heti 5, az angol nyelvet heti 5 órában oktatjuk. Végzős diákjaink így akár két nyelvből is emelt szintű érettségi vizsgát tehetnek.

II. Az iskola nevelési programja

1. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai:

Pedagógiai alapelvek

Az iskolai nevelés színterei:

- tanóra

- szakkörök, korrepetálások, tehetséggondozás
- óráközi szünetek
- táborok
- erdei iskola

Nevelési alapelvek: (nem fontossági sorrendben)

- A gyermek érezze jól magát az iskolában, szeressen oda járni.

Diákjainkra legyen jellemző:

- A kiegyensúlyozottság
- A tisztesség, becsületesség
- Bízsanak önmagukban és másokban.
- Legyenek magabiztosak.
- Legyenek nyíltak, fogékonyak az új dolgokra.
- Merjék vállalni önmagukat és véleményüket
- Tudják kezelni a konfliktusokat.
- Ne legyenek könnyen befolyásolhatóak.
- Próbálják, főleg a pozitívumokat nézni, és másokban is azokat keresni.
- Ne legyenek faji, vallási előítéleteik.
- Különböző szituációkban tudják, hogyan kell viselkedni. (pl. bemutatkozás, telefonálás stb.)
- Figyeljenek környezetükre, egészséges életmódjukra.
- Legyen bennük egy egészséges győzni akarási vágy.
- A pénz ne határozza meg náluk az emberi személyiséget.
- Legyenek érdeklődők, fogékonyak a kultúra, a művészetek iránt.

További fontos nevelési alapelvek:

- Családi életre nevelés.
- Készítsük fel a gyermekeket a csalódásokra, a kudarcokra, ill. azok elviselésére.
- Adjunk teret a gyerekek játék és mozgás iránti vágyának.
- Készítsük fel őket a jogok és kötelességek törvényes gyakorlására.
- Tudatosítsuk bennük, hogy az egészség, a mozgás, a természet szeretete védelme alapvető érték.
- Dicséret az egyik legfontosabb nevelési eszköz.

Célok:

- Az általános műveltség alapjainak megteremtése mellett a gyermek egyéni adottságainak, képességeinek feltárása és fejlesztése, alkotó kedvének felébresztése.
- A műveltség alapját képező anyanyelvi matematikai, idegen nyelvi készségek és képességek kialakítása, fejlesztése, a természettudományi és művészeti ismeretek elsajátíttatása.
- Az ismeretszerzés, az önművelés, a tudás örömeinek felkeltése, a hasznos tudás megszilárdítása
- Mindenki jusson el az érettségig.
- Diákjaink mind nagyobb százalékban felvételizzenek és nyerjenek felvételt felsőoktatási intézményekbe.
- Az oktatás-nevelés adta lehetőségekben minden szinten, minden területen törekedjünk az esélyegyenlőségre

- Az alsó tagozaton vezessük át a gyerekeket az óvoda játékközpontú tevékenységéből az iskolai tanulás tevékenységébe.
- Diákok legalább 1, de inkább 2 nyelvvizsgával hagyják el a gimnáziumot.
- Az iskolai oktatás és nevelés hatékonyságának növelése szempontjából nagy lehetőségeket rejt magában a kulcskompetenciák folyamatos és tervszerű fejlesztése. A kulcskompetenciákat, a kötelező oktatás illetve képzés időszaka alatt kell elsajátítani. A későbbiekben, az egész életen át tartó tanulás során mindenféle tanulás alapját ezek a kompetenciák képezik.
- Célunk, hogy a tanórai és tanórán kívüli tevékenységekkel elősegítsük a kulcskompetenciák kialakítását és megerősítését, kidolgozzuk a különböző műveltségterületekhez a kulcskompetenciák kialakításának módszereit, amelyek révén és segítségével az ismeretszerzés és a kulcskompetenciák fejlődése egymást erősítő, integrált folyamattá válhat.
- Célunk, hogy az ismeretszerzés, a készség- és képességfejlesztés, valamint a hatékony megismerési folyamathoz nélkülözhetetlen értelmi, érzelmi és motivációs tényezők fejlesztése együttesen történhessen meg. Ehhez a változó életkorokhoz szabott, élményszerű – élményszerző – módszerek alkalmazására van szükség.

Feladatok

- Differenciált oktatás, képességek, készségek szerint.
- Tanulási folyamatok, módszerek megismertetése.
- Vizsgarendszer kialakítása
- Próbálunk igazodni más iskola oktatásához, hogy az átjárhatóság könnyebb legyen.
- Tagozatok, emeltszintű csoportok kialakítása.
- Sokoldalúan, érdekesen sok eszközzel tanítsunk.
- Amibe csak lehet, vonjuk be a gyerekeket.
- A tanítás során hagyjuk a gyerekeket gondolkodni, érvényesülni, hogy gondolkodni, és gondolataikat képviselni tudó felnőttek váljanak belőlük.
- Teljes körűen vonjuk be a gyógypedagógiai szakembereket az oktatásba.
- Nyelvi lektorok alkalmazása, ill.- e kör bővítése.
- Kerettantervek helyi alkalmazása. Pedagógiai program (szükség szerinti) módosítása.
- Törekedni kell az azonos elvű osztályozás, értékelés megvalósítására.

2. Személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Mindannyian tudjuk, hogy minden gyermek egy-egy önálló személyiség, akiket viszont 12-13 évig egy-egy közösségben kell nevelnünk, oktatnunk.

A közösség formálás elsősorban az osztályfőnökök feladata. Fontosnak tartjuk a közös programokat, így színház, vagy mozi látogatásokat, osztálykirándulásokat, osztályfőnöki órákat. A közösség formálás egyik legfontosabb alapköve, hogy az általános iskolások minden évben egyhetes erdei iskolába mehessen. Ez mind nevelési, mind oktatási szempontból hasznos egy osztályközösség kialakításában és formálásában.

Minden osztályfőnök kollégának az a célja, hogy egészséges osztályt alakítson ki, ahol nincsenek peremen gyerekek, és mindenki személyisége érvényesülni tudjon. E cél elérésében fontos feladat, hogy gyerekeink elfogadják a másságot, toleránsak legyenek egymással.

Nevelésünk fontos eszköze az irányítás, azaz, hogy ne oldjuk meg helyettük az adódó problémákat, konfliktusokat, de segítsük őket, hogy egyedül is boldoguljanak. Feltétlenül fontos közösségen belül a segítségnyújtás szándékának kialakítása. Iskolai keretek között (délutánonként) lehetőséget kívánunk biztosítani egy-egy közösség együtt. ill. egymás ellen vetélkedésére, sportversenyre. Elvárjuk és – ezért mindent meg is teszünk – hogy szurkoljanak egymásért, eljárjanak egymás versenyekre, örüljenek társaik sikerének. Céljaik elérésében az eszközök felsorolhatatlanok, hiszen minden tanár személyiségével alakítja a gyerekeket, a közösségeket. A példamutatás azonban mindenkinél első számú eszköz.

Az egyén személyiségfejlesztésnél a legfontosabb, hogy tiszteletben tartjuk mindenki személyiségét, és ne akarjuk teljesen megváltoztatni. Természetesen a személyiségek alakíthatók, formálhatók, melyeket meg is kell tennünk. Iskolánk személyiség-központúnak „hirdeti” magát. Ez pont a fent említetteket jelenti, illetve hogy célunk minden gyereket mélyebben megismerni, tehetségét felmérni, hibáival szemben toleránsnak lenni, boldogulását segíteni. A személyiségfejlesztés egyik fontos eszköze az önképzőkör, filmklub mely beindítása pedagógiai programunk része.

A személyiség formálásában szerepet kap az önkéntes segítő munka is. A gimnáziumi tagozat 11. évfolyamosai a 2009/2010-es tanévtől kezdődően részt vesznek fogyatékkal élők illetve idős és rászoruló emberekkel foglalkozó intézményekben segítő munkában. A 2009/2010-es tanévtől kezdődően kapcsolatot alakítottunk ki a következő intézményekkel: Nemzetközi Pető Intézet, Vakok és Gyengénlátók Általános Iskolája, Vakok Batthyány László Római Katolikus Gyermekegthon, Down-kórosok Intézete, Magyar Hospice Alapítvány, a magyarmecskői Általános Iskola, Fekete István Általános Iskola. Szeretnénk tovább bővíteni kapcsolatainkat, hogy a diákjaink megtapasztalhassák a segítő munkával a közösségbe tartozás érzését, és ezzel hozzájáruljunk különféle képességeik és szociális érzékenységük fejlődéséhez. Az önkéntes munka másképpen való gondolkodást jelent, napjainkban ráébreszti a tanulókat arra, hogy nyitottan, másokat segítve is lehet élni, jobbitva a személyiségüket és a társadalmat.

3. Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

A felnövekvő nemzedék egészséges életmódja nevelésben óriási felelősség és számos feladat hárul az iskolákra.

Az egészségügyi ismeretek, az egészségügyi kultúra fejlesztése az általános műveltség szerves részét képezik.

Az iskola feladata tehát:

- Az egészség megvédésére vonatkozó közérthető, de tudományos ismeretek átadása, az egészségvédő lehetőségek sokoldalú bemutatása.
- Megtanítani, hogy alapvető értékünk az élet és az egészség. Ezek megvalósulására ajánljon magatartási alternatívákat, tanítson megfelelő egészségvédő magatartásra példamutatással.
- Motiválja, ösztönözze a tanulókat az egészségvédő magatartás szabályainak megtartására, segítse őket az egészséges életmód kialakításában.
- Minden tevékenységével szolgálja a tanulók egészséges testi, lelki és szociális fejlődését. Személyi, tárgyi környezetével segítse azoknak a pozitív beállítódásoknak és szokásoknak a kialakulását, amelyek a gyermek egészségi állapotát javítják.
- Adjon ismereteket a betegségek, balesetek, sérülések elkerülésére, az egészség megőrzésére.

- Meg kell tanítani a gyerekeket arra, hogy önálló felnőtt életükben legyenek képesek életmódjukra vonatkozóan helyes döntéseket hozni, egészséges életvitelt kialakítani.
- Kiemelt feladatunk, hogy a gyerekek – különösen a serdülőket – a káros függőséghez vezető szokások (dohányzás, alkohol-és drogfogyasztás, helytelen táplálkozás kialakulásának megelőzésére neveljük.

Iskolánk célja, hogy az „egészség” mint életvezetési érték a tanórán belül és azon kívül a szabadidős programok középpontjában álljon.

Egészségnevelési programunk célja, hogy hozzájáruljon a tanulók képességeinek sokoldalú fejlesztéséhez, kialakítsa a tanulók önismeretét, együttműködési készségüket. Járuljon hozzá életmódjuk, szokásaik, az értékkel történő azonosulásuk kialakításához, meggyökereztetéséhez. Fejlődjön beteg, sérült embertársaik iránti elfogadó és segítőkész magatartásuk.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának célja, hogy a tanulók

- ismerjék meg az elsősegélynyújtás fogalmát;
- ismerjék meg az élettannal, anatómiával kapcsolatos legfontosabb alapfogalmakat;
- ismerjék fel a vészhelyzeteket;
- tudják a leggyakrabban előforduló sérülések élettani hátterét, várható következményeit;
- sajátítsák el a legalapvetőbb elsősegély-nyújtási módokat;
- ismerkedjenek meg a mentőszolgálat felépítésével és működésével;
- sajátítsák el, mikor és hogyan kell mentőt hívni.

A fenti ismeretek elsajátítása nem önálló tantárgyként, hanem a természetismeret, biológia, testnevelés és osztályfőnöki órák keretei között folyamatosan, a tantárgyi tanterveknek megfelelően történik. A tanórákon kívül elsősegélynyújtó szakkör foglalkozások keretében is elsajátíthatják az ismereteket az érdeklődő tanulók. A tanulmányi kirándulások is kiváló lehetőséget kínálnak az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítására. Az iskola éves programjában az egészségnapon készítjük fel diákjainkat az előforduló baleseti helyzetek elkerülésére és megoldására.

A feladatok megvalósításának elősegítése érdekében az iskola kapcsolatot épít ki az Országos Mentőszolgálattal, Magyar Ifjúsági Vöröskereszttel és az Ifjúsági Elsősegélynyújtók Országos Egyesületével; tanulóink bekapcsolódnak az elsősegély-nyújtással kapcsolatos iskolán kívüli vetélkedőkbe; támogatjuk a pedagógusok elsősegély-nyújtási ismeretekkel foglalkozó továbbképzésekre való jelentkezését.

4. Közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok

A közösség olyan emberi együttélés, amelyet a közösségi érdek, a közös cél, a közös értékrend és tudat tart össze. A személyiségfejlesztés ideális kerete.

A közösségfejlesztés az a folyamat, amely az egyén és a társadalom közötti kapcsolatot kialakítja, megteremti.

A közösségi együttélés lehetőséget biztosít az alapvető erkölcsi szokások gyakorlására, kialakítására.

A gyerekek az iskolában, kisebb közösségekben élik mindennapjaikat, ugyanakkor valamennyien tagjai az iskola nagy közösségének is.

A gyerekek az iskolában, kisebb közösségekben élik mindennapjaikat, ugyanakkor valamennyien tagjai az iskola nagy közösségének is.

A személyiségfejlesztés és a közösségkialakítás egymással szorosan összefüggő és az iskolai élet egészére jellemző tevékenység. Nem kötődik konkrétan a nevelés egyetlen színteréhez sem. Folyik tanórán, a szünetben, a napközi otthonban, de az ebédlőben vagy az udvaron is. Valamennyien, akik az iskolában dolgozunk, - felnőttek, gyerekek – hatással vagyunk egymásra és az iskola közösségeire.

A közösségfejlesztés célját az életkori sajátosságok figyelembe vételével kell meghatározni, hiszen a nálunk töltött 8 év alatt a tanulóink kisgyermekből serdülővé válnak, biológiai és pszichikai változásokon mennek át.

A nevelési folyamat során kialakul bennük az autonóm cselekvés képessége, a közösségi életben való részvétel igénye, a felelősségvállalás, a vezetésben való osztozkodás hajlandósága, az érdekütközések kezelése.

Célunk tehát – ha a nevelési folyamat végéről közelítjük meg – az, hogy érzelem gazdag, toleráns, őszinte megbízható gyermekközösségeket nevelünk, akik:

- az iskolában megszerzik a demokratizmus alapvető tapasztalatait,
- kialakulnak rendszeres, pontos, fegyelmezett feladatvégzési szokásaik, felelősséget vállalnak tetteikért,
- akik konfliktuskezelők, és kooperációs készséggel rendelkeznek,
- betartják az általános magatartási és viselkedési formákat és szabályokat,
- elfogadják a mindannyiunk számára fontos közösségi értékeket,
- meg tudják fogalmazni közös céljaikat, azokat megfelelő módon és formában érvényesítik és életkoruknak megfelelő szinten képesek dönteni.

Amikor meghatározzuk a közösségi neveléssel összefüggő feladatokat, fontos szem előtt tartanunk, hogy olyan magasrendű magatartásformák megtanulásához akarjuk elvezetni tanulóinkat, amelyek eredményeképpen az erkölcsi-társadalmi magatartás és tevékenységformák szokásszerűvé válnak, vagyis a továbbiakban ezeket a diákokat mintegy belső igénytől vezérelve fogják alkalmazni.

A közösségi nevelés lehet közvetlen:

- amikor a nevelő tevékenységével, fejlesztő hatású munkájával pozitív hatást gyakorol a közösségre,

és lehet közvetett:

- amikor a közösség tevékenysége, a közösségi feladatok rendszere, valamint a közösségi élet során szerzett tapasztalatok hatnak vissza a közösség fejlődésére.

A közösségi nevelés területei:

- a család
- az iskola
- az iskolán kívüli közösségek

Pedagógiai programunk szempontjából az iskola keretén belül működő közösségi nevelés területeit vesszük sorra:

- tanórák
- tanórán kívüli, felnőttek által szervezett foglalkozások,

- diákok által szervezett, tanórán kívüli foglalkozások.

A tanórán megvalósítható közösségfejlesztési feladatok

Az osztályközösség a tanulók tanulmányi munkájának, iskolai tevékenységének legfőbb összefogó kerete, másrészt pedig valójában a tanulók véletlenszerű spontán szerveződése, így nevelési szempontból a legfontosabb feladatunk e csoportokból olyan közösséget formálni, amely képes közös cél érdekében tevékenykedni, közös értékrendet elfogadni, és az iskolai tanórákon belül ezeknek megfelelően munkálkodni, viselkedni. E feladatok megvalósításához több esztendő kitarató, állhatatos, és türelmes munkájára van szükség.

Feladataink tehát a következők:

- a tanulás támogatása,
- a tanulók kezdeményezéseinek segítése,
- a közösségi cselekvések kialakításának segítése, fejlesztése, ehhez elegendő lehetőség nyújtása,
- a tanulók önállóságának, öntevékenységnek, önismeret képességének fejlesztése
- a közvetlen tanulói tapasztalatszerzés biztosítása,
- a folyamatosság biztosítása: az elért eredmények továbbfejlesztése, a következő évfolyamon az elért eredményekre való építés,
- az együvé tartozás, az egymásért való felelősség érzésének erősítése

Mindehhez elengedhetetlen, hogy nevelőközösségünk összehangolt követeléseivel és nevelési eljárásaival az osztályokat vezetni, és tevékenységüket koordinálni tudja.

Tanórán kívüli foglalkozások közösségfejlesztési feladatai

Ezek már kötetlenebb tevékenységi formák, feladataink e területen a következők:

- neveljük tanulóinkat egymás segítésére,
- átgondolt játéktevékenységgel fejlesszük a közösséget, erősítsük a közösséghez való tartozás érzését,
- ismertessük meg tanulóinkkal a társas együttélés alapvető szabályait, amelyek a közösségben való harmonikus kapcsolathoz elengedhetetlenek.
- változatos foglalkozásokkal járuljunk hozzá a közösségi magatartás erősítéséhez,
- kirándulások, erdei iskolák szervezésével alakítsuk ki a természet iránti tiszteletet és a környezet iránti felelősséget.

A diákönkormányzati munka közösségfejlesztési feladatai

Iskolánkban évek óta jól működő diákönkormányzat tevékenykedik. Érthető tehát, hogy a közösségfejlesztési feladatok megvalósításánál számíthatunk aktív közreműködésükre.

A diákönkormányzatot segítő tanár irányításával, segítségével saját fejlettségüknek megfelelő szinten önállóan intézik saját ügyeiket.

5. A pedagógusok helyi feladatai, osztályfőnöki munka, az osztályfőnök feladatai

A pedagógusok feladatainak részletes listáját személyre szabott munkaköri leírásuk tartalmazza.

A pedagógusok legfontosabb helyi feladatait az alábbiakban határozzuk meg.

- a tanítási órákra való felkészülés,
- a tanulók dolgozatainak javítása,
- a tanulók munkájának rendszeres értékelése,
- a megtartott tanítási órák dokumentálása, az elmaradó és a helyettesített órák vezetése,
- érettségi, különbözeti, felvételi, osztályozó vizsgák lebonyolítása,
- kísérletek összeállítása, dolgozatok, tanulmányi versenyek összeállítása és értékelése,
- a tanulmányi versenyek lebonyolítása,
- tehetséggondozás, a tanulók fejlesztésével kapcsolatos feladatok,
- felügyelet a vizsgákon, tanulmányi versenyeken, iskolai méréseken,
- iskolai kulturális, és sportprogramok szervezése,
- osztályfőnöki, munkaközösség-vezetői, diákönkormányzatot segítő feladatok ellátása,
- az ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátása,
- szülői értekezletek, fogadóórák megtartása,
- részvétel nevelőtestületi értekezleteken, megbeszéléseken,
- részvétel a munkáltató által elrendelt továbbképzéseken,
- a tanulók felügyelete óráközi szünetekben és ebédeléskor,
- tanulmányi kirándulások, iskolai ünnepek és rendezvények megszervezése,
- iskolai ünnepeken és iskolai rendezvényeken való részvétel,
- részvétel a munkaközösségi értekezleteken,
- tanítás nélküli munkanapon az igazgató által elrendelt szakmai jellegű munkavégzés,
- iskolai dokumentumok készítésében, felülvizsgálatában való közreműködés,
- szertárrendezés, a szakleltárak és szaktantermek rendben tartása,
- osztálytermek rendben tartása és dekorációjának kialakítása.

Az osztályfőnököt az igazgató bízta meg minden tanév júniusában, elsősorban a felmenő rendszer elvét figyelembe véve.

Az osztályfőnök feladatai és hatásköre

- Az iskola pedagógiai programjának szellemében neveli osztályának tanulóit, munkája során maximális tekintettel van a személyiségfejlődés jegyeire.
- Együttműködik az osztály diákbizottságával, segíti a tanulóközösség kialakulását.
- Segíti és koordinálja az osztályban tanító pedagógusok munkáját. Kapcsolatot tart az osztály szülői munkaközösségével.
- Figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét, az osztály fegyelmi helyzetét.
- Minősíti a tanulók magatartását, szorgalmát, minősítési javaslatát a nevelőtestület elé terjeszti.
- Szülői értekezletet tart.
- Ellátja az osztályával kapcsolatos ügyviteli teendőket: digitális napló vezetése, ellenőrzése, félévi és év végi statisztikai adatok szolgáltatása, bizonyítványok megírása, továbbtanulással kapcsolatos adminisztráció elvégzése, hiányzások igazolása.

- Segíti és nyomon követi osztálya kötelező orvosi vizsgálatát.
- Kiemelt figyelmet fordít az osztályban végzendő ifjúságvédelmi feladatokra, kapcsolatot tart az iskola ifjúságvédelmi felelősével.
- Tanulóit rendszeresen tájékoztatja az iskola előtt álló feladatokról, azok megoldására mozgósít, közreműködik a tanórán kívüli tevékenységek szervezésében.
- Javaslatot tesz a tanulók jutalmazására, büntetésére, segélyezésére.
- Részt vesz az osztályfőnöki munkaközösség munkájában, segíti a közös feladatok megoldását.
- Rendkívüli esetekben órát látogat az osztályban.

6. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység

Beilleszkedési, magatartási nehézségekkel küszködő tanulók segítése

A beiskolázás szinte elkerülhetetlen velejárója, hogy egy-két valamilyen szempontból nehezen kezelhető, beilleszkedési, magatartási nehézségekkel küszködő tanuló bekerül az osztályba. Ez komoly feladatot ró a tanítókra, és az osztályra, ezért különös gondot fordítunk arra, hogy a problémás gyerekek is megtalálják helyüket iskolánkban. A feladat ellátásában szoros kapcsolatot alakítunk a nevelési tanácsadóval. A probléma az alsó tagozaton jelentkezik leginkább, ott rendelkezünk fejlesztőpedagógiai végzettségű tanítóval, aki kisebb szervezésekkel tud tanítási idő alatt is az ilyen problémás gyerekekkel foglalkozni, valamint tanórán kívüli fejlesztő foglalkozásokat is tartanak igény szerint. Mindezek mellett rendszeresen logopédus segíti az alsó tagozat munkáját.

A tehetségeket segítő program

Iskolánk mottója is a tehetségek megtalálásáról, kibontakoztatásáról szól, azaz ezt kiemelkedő feladatként kezeljük.

Ezt a programot mindjárt az alsó tagozaton kezdjük. Eleve felkaroljuk az emeltszintű ének-zene mellett a testnevelést.

A felvett órák lehetőségein kívül több szakkört is meghirdettünk, hogy mindenki megtalálhassa, amiben sikereket érhet el. Első osztálytól kezdve megszokják a gyerekek a különböző levelező versenyen való részvételeket, illetve a helyi, kerületi, budapesti szervezésű tantárgyi, sport, művészeti versenyen való részvételeket. A versenyek előtt a kollégák külön is foglalkoznak a gyerekekkel. A lehető legtöbb versenyen megpróbálunk részt venni, hogy sikerélményhez juttassuk diákjainkat. A felső tagozaton a lehetőségek körét még bővítjük, speciálisabb szakköröket szervezünk, az órákon a tehetségesek plusz feladatot kapnak. Komoly szerepet tulajdonítunk a sportnak és a művészeteknek – több komoly siker is erről tanúskodik.

Támogatjuk a kimagasló sportteljesítményt nyújtókat. Gimnáziumban a tehetséggondozás már speciálisabb, hiszen míg az általános iskolában gyakran előfordul, hogy egy gyerek indul 5-6 féle versenyen a gimnáziumban a gyerekek érdeklődése, tehetsége egyes területekre koncentrálódik, ezért ezek a diákok egyéni felkészülését, foglalkoztatását igyekeznek irányítani a szaktanárok egy-egy verseny előtt. Fontos, hogy értékeljük azok tehetségét is akik kimagasló előadói, művészi képességekkel rendelkeznek. Ezek a diákok rendszeresen szerepelnek rendezvényeken, ünnepségeken stb.

Gyermek és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok

A 13 év alatt többféle – az életkori sajátosságok által is befolyásolt – gyermek illetve ifjúságvédelmi feladatot kell az iskolában ellátni. A legfontosabb feladat, hogy mindenesetben megtaláljuk a legmegfelelőbb eszközöket, szervezeteket a bajok orvoslására. A szülőkkel, illetve a nevelési tanácsadóval elengedhetetlenül fontos az őszinte bizalmas kapcsolat. Az alsó és felső tagozaton a szociálisan hátrányos helyzetű gyerekek mellett – erről későbbiekben lesz még szó – főleg a „más fogyatékoságú” gyerekekkel van a gyermekvédelmi felelősnek feladata. A 7. 8. osztályban, majd a gimnáziumban a gyermek és ifjúságvédelmi felelős feladata az igazgatóhelyettesekkel a mentálhigiénés nevelési koordinálása, felvilágosító órák megtartása. Iskolánkban fontos feladat a drog prevenció, illetve a drogfogyasztás (erről később) visszaszorítása. Ezzel kapcsolatban több szervezettel is kapcsolatot tartunk fenn, osztályfőnökeink mindegyike részt vett, illetve folyamatosan részt vesz továbbképzéseken. Az osztályok mindegyike részt vesz kortárs-segítő programokban, előadásokat hallgat.

Az iskolában ehhez a ponthoz csatoljuk azon diákokkal való foglalkozást, akik átmenetileg tanulási kudarcra küzdenek. Ezek egyébként többségében igen értelmes gyerekek – mindannyiunk feladata, hogy az ilyeneket megismerjük, illetve ha bárki felismeri a bajt, a többi kollégával megossza azt. Feltétel nélküli elvárás a kollégáktól, hogy a gyerek mellé álljanak, mielőbb kiségecsék a mélypontról. Szükség esetén a szülőkkel megbeszélve pedagógiai-pszichiáter közreműködésére lehet szükség.

Szociális problémák megoldásának feladatai

Iskolánk szülői választmánya évekkal ezelőtt létrehozott egy alapítványt melynek egyik talán legfontosabb feladata a szociálisan hátrányos helyzetű gyerekek támogatása. A rászoruló gyereket, családot támogatni tudjuk abban, hogy részt vehessenek minden olyan programon, melyen egyébként szociális háttérük miatt nem vehetnének részt (csereprogram, tábor, kirándulások, fizetés versenyek.) Minden osztályfőnök feladata figyelni a hátrányos helyzetű gyerekeket és minden probléma esetén (esetleges betegség, baleset a családban) azonnal jelezze az igazgatónak illetve a gyermek és ifjúságvédelmi felelősnek, aki az önkormányzat segítségét kérve próbál segíteni a családoknak.

Támogatási formák:

- Alapítványi
- Tankönyv-támogatás: Jogszabály + saját tankönyv támogatási rendszer
- Étkezési támogatás: Jogszabály + önkormányzati támogatás

Tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatása segítő program

Nevelési céljaink között szereplő pontok egyike, hogy a gyermek érezze jól magát az iskolában, és szeressen ide járni. A tanulási kudarcnak kitett tanulók esetén a kudarcok enyhítésével, a felzárkóztatással és a

7. Kapcsolattartás a szülőkkel, tanulókkal az iskola partnereivel

- Célunk a jó és kiegyensúlyozott kapcsolat a fenntartóval és a működtetővel
- Célunk a rendszeres kapcsolattartás a XII. kerület más oktatási intézményeivel is szeretnénk olyan kapcsolatot kialakítani, hogy az oktatást-nevelést elősegítő ötleteket, át tudják adni, át tudjuk venni.

- A Jókai Mór Általános Iskolával, jelenleg is van egy együttműködési megállapodásunk, mely a nemzetiségi oktatásra vonatkozik. Segítjük egymást e speciális oktatás magas színvonalon történő művelésében.
- A szülői választmánnyal (minden osztályból egy képviselő) rendszeresen félévenkénti egy (szükség szerint több) megbeszélést tart az iskola vezetése. Minden az iskolát érintő kérdésben az iskolavezetése megbeszélést tart a választmánnyal, vagy annak képviselőivel. Az iskola igényt tart a szülők aktív részvételére az iskola életében.
- Jelenleg az iskolában nincs reprezentatív szakszervezet, így a Közalkalmazotti Tanács vezetőjével és tagjaival tart a vezetőség kapcsolatát, ez jól működik. Amennyiben bármilyen szakszervezet reprezentálná magát, az együttműködés megvalósítható.
- Az iskolában működik Diákönkormányzat. A kapcsolat az iskola vezetése és a Diákönkormányzat között fen áll, ezt rendszeresebbé, jobban átgondoltabbá, hatékonyabbá kell tenni. Az iskola vezetése erre nyitott, a Diákönkormányzatnak kellene „megerősödni”.
- Az iskola nevéből és profiljából adódóan szorosán együttműködünk a Német Kisebbségi Önkormányzatokkal, kapcsolatban állunk a budapesti és az országos Önkormányzattal is.
- DSD iskolák egyesületének tagjai vagyunk.
- Vezető tanárok lévén együttműködési kapcsolatunk van az ELTE-vel a Bp-i Tanítóképző Főiskolával, a Testnevelési Egyetemmel. - Ezt a kört szeretnénk bővíteni.
-
- Szoros kapcsolatot alakítottunk ki a Solti György zeneiskolával, akik délutánonként iskolánkban tartják óráikat. Diákjaink igen nagy %-ban tagjai a zeneiskolának.
- Jó kapcsolatot sikerült kialakítanunk – ezt szeretnénk megtartani – a XII. kerületi Sport és Szabadidő központtal.
- Más országbeli iskolákkal „testvéri” kapcsolat.

Pedagógiai programunkból kiderül, hogy rendkívül sok programot, lehetőséget kínálunk diákjainknak, sőt szüleiknek is, hogy iskolánk életébe aktívan vegyenek részt. Nyitottak vagyunk minden olyan kezdeményezésre, mely ezt a kört még bővebbé teszi. Az alsó tagozaton több olyan nap is van, mikor a szülők, diákok tanárok együtt töltik délutánjaikat, esetenként együtt kirándulnak. Ezt szeretnénk felsőbb évfolyamokban is kiterjeszteni.

A szülők rendkívül aktívak iskolánkban, minden tekintetben. Felajánlották már segítségüket az elmúlt években is, és a jövőbe előre tekintve is. Az iskola tanári kara rendkívül aktív, szinte mindenki mindig részt vesz az intézetet érintő vagy az iskola által szervezett programokon. – Ez persze minden külön javadalmazás nélkül. -

8. Tanórán kívüli tevékenységek

Oktató-nevelő munkánkhoz szorosan kapcsolódnak azok a tanórán kívüli szabadidős foglalkozások, melyeken érdeklődő, tehetséges diákjaink az elsajátítandó tananyagot megalapozó ismeretekhez juthatnak, művészeti tevékenységet folytathatnak, sportolhatnak vagy az esetleges tanulási hátrányaikat csökkenthetik.

Iskolánkban működő szakkörök:

Alsó tagozat	Felső tagozat	Gimnázium
Kézműves	Labdajátékok (foci, kosár röplabda)	labdarúgás

Néptánc	Rajz szakkör	kosárlabda
Mini tenisz	Matematika szakkör	röplabda
Kislány torna	Természetbarát szakkör	történelem
Foci	Múzeumbarát szakkör	számítástechnika
Nyelvi szakkörök	zene	biológia
zene	számítástechnika	természetjárás
kórus	kórus	
	Különböző tantárgyakból korrepetálás	

Az iskola tanórán kívüli, az iskolaéletéhez szorosan kapcsolódó eseménye az erdei iskola. Programunk szerint minden osztály, minden évben 5 napra erdei iskolába megy. (8. évfolyam végéig) Minden évben más-más helyszínre. A helyszíneket az adott év tananyaga (történelem, földrajz, biológia) határozza meg.

Célunk, hogy a 8 év során, ha lehet 8.-ban eljussanak a gyerekeink Farkaslakára, Tamási Áron szülőfalujába. Az erdei iskolai program fontos kiemelt szerepet kapott oktatási-nevelési koncepciójukban.

A tanórán kívüli tevékenységek feladatai közé tartozik a tanórán elsajátított ismeretek elmélyítése, a tudás élményszerűvé tétele. Ezt az elvet segíti a különböző tantárgyak koncentrációja. Az ötödik évfolyamon az ókori olimpiák témakör köré a történelem, testnevelés és a rajz órák tananyagát játékos formában vetélkedővel valamint az olimpiák hangulatát idéző sportversennyel egészítjük ki. A 2009/2010-es tanévtől kezdődően csatlakoztunk a kerület által szervezett Hegyvidéki Olimpia rendezvényéhez, amelyre minden tanévben az ötödikesek a tanév során felkészülnek. A program lehetőséget ad a szülők bevonására az iskolai életbe.

Tanórán kívüli tevékenységeinkhez tartoznak még a hagyományörző iskolai megmozdulások, báljaink, táboraink, hangversenyeink, de ezekről még az iskola hagyományainál részletesebben lesz szó.

9. Iskola hagyományai

Iskolánk életében a hagyományok ápolása fontos szerepet tölt be, hiszen ezeknek a közösség formálásában igen fontos szerepe van. Tanulóink ezeken a rendezvényeken más oldalukról is megmutatkozhatnak, ami a gyerekek jobb megismerését és elismerését teszi lehetővé.

Hagyományaink:

- tanévnyitó és záró ünnepély
- Mazsola-nap

A 9. évfolyamosok megmérettetése és avatása, a 10. évfolyam és a Diákönkormányzat által szervezett tanítás nélküli munkanapon.

- Mazsolatábor

A 9. évfolyamos tanulóink a tanév megkezdése előtt együtt vannak, és ismerkednek.

- Tamási-nap, Tamási est

Iskolánk névadójáról elnevezett napon a gyerekek különböző előadásokon, vidám szaktárgyi és sportversenyeken vehetnek részt. A Tamási esten legtehetségesebb tanulóink és az énekkarok mutatkoznak be diáktársaik és szüleik előtt.

- Művészeti nap

Ezen a tanítás nélküli munkanapon alsó tagozatos gyerekeink különböző művészeti versenyeken (vers- és prózamondó, rajz, ének stb.) vesznek részt, lehetőségük van saját irodalmi és zenei alkotásaik bemutatására is.

- Sportnap
- Szalagavató-bál
- Ballagások
- Adventi projektnap
- Karácsonyi koncert

Karácsonyt megelőző héten iskolánk zenei tagozatosai, hangszeres zenét tanuló, és zenét szerető tanulóinak mutatkoznak be az ünnep hangulatának megfelelően.

- Farsangi bál
- Kópétek, csere-bere vásár

Alsós kisdíjakjaink vidám hangulatú szabadidős napja

- Márton-napi lampionos felvonulás
- Föld napja
- Természettudományos nap
- Iskolakóstolgotó

Leendő elsőseink egy hetes ismerkedése egymással, tanítóikkal, és az iskolával.

- Ünnepek, megemlékezések.

Állami ünnepeinkről irodalmi műsorokkal emlékezünk meg.

- Nyári táborok
- Nyitott kapuk

Iskolánk minden évben tart nyílt napokat, amelyeken az érdeklődő szülők megtekinthetnek néhány tanítási órát. Ezen kívül hozzánk jelentkező 8. osztályosoknak rendezünk nyílt órákat.

- Csereprogramok: németországi, portugália, olaszországi, franciaországi

Iskolánk fontosnak tartja, hogy a tanult idegen nyelvet legalább egyszer anyanyelvi közegben is gyakorolhassák tanulóink.

10. A tanulmányok alatti vizsgák vizsgaszabályzata

Osztályozóvizsga:

A felsőbb évfolyamba lépéshez szükséges osztályzatai megállapításához vagy adott tantárgyból az osztályzat megszerzéséhez a tanulónak osztályozóvizsgát kell tennie, ha:

- Előrehozott érettségire kíván jelentkezni, de még nem teljesítette az adott tantárgy tanulmányi vizsgakövetelményeit, tehát nem szerezte meg a helyi tantervben előírt osztályzatot.
- A jogszabályban megengedett időnél többet mulasztott, és a nevelőtestület döntése alapján osztályozóvizsgát tehet. (összesen 250 órát meghaladó hiányzás, az adott tantárgyból, a hiányzás meghaladja az éves óraszám 30%-át)
- Külföldi tartózkodás, magántanulói státusz, illetve egyéb ok miatt az igazgató engedélyezte számára az osztályozóvizsga letételét.
- Felmentették a kötelező foglalkozásokon való részvétel alól, de osztályozóvizsga letételére kötelezték.
- Tanulmányi idejének megrövidítését engedélyezték (egy vagy több tantárgyból, illetve valamennyi tantárgyból).
- Más iskolából lépett át, és az előzőekben nem tanult tantárgyakból különbözeti vizsga letételére kötelezték.
- A tanórákon nem tanult tantárgyból osztályozóvizsga letételére engedélyt kapott.

Az osztályozó vizsgával kapcsolatban a következők szerint kell eljárni:

- Osztályozó vizsga előrehozott érettségi vizsgák miatt évente egyszer, áprilisban tehető. A többi esetben augusztusban és júniusban tehető osztályozó vizsga. Az igazgató ettől eltérő időpontot is kijelölhet. A vizsga várható időpontjait az igazgató jelöli ki. A vizsga pontos napjáról a vizsgázó, illetőleg a szülő a vizsga előtt legalább két héttel értesítést kap.
- Egy vizsgaidőszakban legfeljebb 2 évfolyam tananyagából tehető osztályozó vizsga.
- Az osztályozó vizsga letételét az igazgató engedélyezi. Az osztályozóvizsgákra vonatkozó kérelmet a júniusi és augusztusi vizsgaidőszakra május 15-ig.
- Az osztályozóvizsga követelményeit az iskola nevelőtestülete határozza meg a pedagógiai program alapján.
- Az osztályozóvizsga helye az iskola, amellyel a tanulónak tanulói jogviszonya van. Indokolt esetben a tanuló más iskolában is jelentkezhet a vizsga letételére. Erre az engedélyt az igazgató adja.
- Az osztályozóvizsga napján a tanuló mentesül a tanórák látogatásának kötelezettsége alól
- A közismereti tárgyak mindegyikéből írásbeli és szóbeli vizsgát kell tenni. Kivételt képeznek ez alól:
 1. informatika – gyakorlati vizsga
 2. matematika – írásbeli
 3. testnevelés – gyakorlati vizsga
- Az írásbeli vizsga időtartama tantárgyanként és évfolyamonként 45 perc, irodalom tantárgyból 60 perc. Egy napon legfeljebb két írásbeli vizsgát lehet tenni.
- A szóbeli vizsgát az iskola tanáraiból alakított vizsgabizottság előtt kell megtartani. A vizsgabizottság kérdező tanára lehetőleg az a tanár legyen, aki a tanulót előzőleg tanította. Az elnöki teendőket az igazgató vagy megbízottja látja el. A vizsgán az elnökön és a kérdező tanáron kívül még legalább egy vizsgabizottsági tagnak jelen kell lennie. A tanulónak az általa kihúzott tétel kidolgozására min. 20 percet kell biztosítani (kivéve az idegen nyelv, ahol nincs felkészülési idő). A feleletek maximális időtartama évfolyamonként 15 perc. Az a tanuló, aki feladatát nem tudja megoldani, még egy feladatot kap (húz), további felkészülési idővel. Végző osztályzatát a két felelet százalékos átlaga alapján kell megállapítani.
- Azt a vizsgázót, aki akár az írásbeli, akár a szóbeli vizsgán figyelmeztetés ellenére meg nem engedett eszközt használ, az igazgató a vizsga folytatásától eltilthatja, vizsgája elégtelen. Az indokolatlanul félbehagyott vizsgát úgy kell tekinteni, mint ami nem sikerült. Az önhibán kívüli, indokolt vizsgamegszakítás esetén módot kell adni annak megismétlésére.
- A felsőbb évfolyam vizsgájára csak akkor bocsátható a vizsgázó, ha az alacsonyabb évfolyam vizsgáján megfelelt.
- Az osztályozóvizsga az iskolával tanulói jogviszonyban álló tanulónak díjtalan. Az iskolával tanulói jogviszonyban nem állók számára vizsgadíjat kell fizetni, melynek mértéke:
 - Az osztályozóvizsga nem ismételtető meg.
 - Sikertelen osztályozóvizsga esetén a tanulónak a következő vizsgaidőszakban javítóvizsgát kell tennie.
- Az osztályozóvizsgáról jegyzőkönyvet kell vezetni. A vizsga eredményét a törzslapba és a bizonyítványba a megfelelő záradékkal be kell vezetni.
- Az eredményhirdetésnek legkésőbb az utolsó vizsgát követő 2. napon meg kell történnie.

- Ha a tanuló osztályozóvizsgával teljesítette a követelményeket, a vizsga után az adott tantárgyat nem tanulja tovább. Az így keletkező „lyukas órákon” jogszerű tartózkodási helye könyvtár, amiről jelenléti ívet vezetünk. Az iskola épületét lyukas órán elhagyni nem lehet.

Az osztályozóvizsgára való jelentkezés feltételei

- az adott tantárgyból a tanuló előző félévi és év végi eredménye legalább jó (4),
- tanulmányi átlaga az előző tanév végén, illetve félévkor legalább 3,5 volt; nem bukott egy tárgyból sem,
- a vizsga évében az adott tantárgy témazáró dolgozatainak eredménye minimum közepes (3),
- az adott tantárgyból nincs szaktanári figyelmeztetése,
- magatartása legalább változó (a jelentkezéskor és a vizsga megkezdésekor is),
- A jelentkező a felsorolt feltételek mindegyikének meg kell, hogy feleljen!
- A magántanulókra a fenti feltételek nem vonatkoznak.

Az osztályozó vizsga többletmunkát kíván, és semmilyen körülmények között nem ad felmentést más tantárgyak óráira való készülés alól.

A nemzetiségi tagozat 9N évfolyamának német nyelvi alapvizsgájának vizsgaszabályzata.

- I. Minden két tannyelvű nemzetiségi tagozatos tanuló a 9N évfolyam végén köteles német nyelvi alapvizsgát tenni.
- II. A vizsgára bocsátás feltétele a 9N évfolyamon a legalább 2,5-es átlag német nyelvből és a németül tanult szaktárgyakból. Az alapvizsga eredménye az év végi érdemjegyet nem befolyásolja. A tanuló – függetlenül az év végi érdemjegytől – aki a vizsgát nem teljesíti, nem bocsátható a nemzetiségi tagozat 10. évfolyamába. A német nyelvi alapvizsga eredménye nem kerül be a bizonyítványba, arról külön – sorszámozott, pecséttel és aláírással hitelesített – oklevelet állít ki az iskola.
- III. A 9N. évfolyam német alapvizsgája két részből, írásbeli és szóbeli vizsgából áll. A szóbeli vizsga 4 kompetenciát mér:
 1. a hallás utáni értést: autentikus szöveg meghallgatása és az azzal kapcsolatos teszt kitöltése (max. 45 perc)
 2. a nyelvtani ismereteket: nyelvtani teszt megoldása (45 perc)
 3. a szövegértési készséget: autentikus, esetleg szerkesztett szakszöveg elolvasása és az azzal kapcsolatos teszt kitöltése (45 perc)
 4. valamint a fogalmazási és íráskészséget: irányított fogalmazás elkészítése (90 perc) alapján.

A szóbeli vizsga alapvetően a tanuló beszédképességét, kommunikatív kompetenciáját, beszédértését, szókincsét, kiejtését és esetleges váratlan helyzetekre adott reakcióját méri. A szóbeli vizsga 2 feladatból áll:

 1. kötetlen beszélgetés a vizsgabizottság tagjaival előre megadott témakörök alapján,
 2. képleírás.

A szóbeli tételek kihúzása után 10 perc felkészülési idő áll a vizsgázó rendelkezésére. A két szóbeli tételt tetszőleges sorrendben ismerteti.
- IV. Az írásbeli vizsga első 3 feladatának megoldásához segédeszköz nem használható, a fogalmazási feladathoz nyomtatott (egy-vagy többnyelvű szótár) használata

engedélyezett. A szóbeli vizsgán semmiféle segédeszköz használata nem megengedett.

- V. Az írásbeli és a szóbeli vizsga között maximum egy hét telhet el. Az írásbeli vizsga eredményeit a szaktanárok csak a szóbeli vizsga után közlik a tanulókkal. A szóbeli vizsga után legkésőbb a legközelebbi munkanapon kell kihirdetni az összesített és végleges eredményeket.
- VI. Mind a szóbeli, mind az írásbeli vizsga eredménye százalékban mérendő. A sikeres vizsgához a szóbeli és írásbeli vizsga átlagát számítva 70 %-os eredményt kell elérni. A vizsga megismétlésére, utóvizsgára egyszer van lehetőség, az augusztusi vizsgaidőszakban.
Azok a tanulók, akik a május-júniusi vizsgaidőszakban alapos indok (hivatalos orvosi igazolás, súlyos családi tragédia) miatt nem tudnak részt venni, augusztusban az általános pótvizsga időszakban tehetnek vizsgát. Rájuk ugyanazon feltételek vonatkoznak, mint a május-júniusban vizsgázókra.
- VII. A vizsgabizottság összetétele. A vizsgabizottság elnöknek meghívott, nagy tapasztalattal rendelkező, és köztiszteletnek örvendő német nyelv és irodalom szakos középiskolai tanár. A bizottság tagjai: a 9N évfolyamon német nyelvet tanító tanárok, valamint az anyanyelvi lektor. A bizottság minden esetben kollektív döntést hoz, többségi vélemény alapján.
A vizsgabizottság döntése ellen – javítási hiba, törvénytelenység vélelmezése esetén – első fokon a nemzetiségi tagozatért felelős igazgatóhelyettesnél lehet panaszt benyújtani, aki a fellebbezés benyújtásától számított 3 munkanapon belül köteles a panaszt kivizsgálni és döntést hozni. A fellebbezés elutasítása esetén a szokásos jogorvoslati fórumok állnak a szülők rendelkezésére.
- VIII. A kijavított írásbeli vizsgát a tanulók megtekinthetik, ezekbe külön kérésre a szülők is betekintést nyerhetnek. Minden tanuló csak a saját feladatlapjait láthatja. A kijavított dolgozatokról elektronikus másolat készíthető.
A kijavított írásbeli vizsgákat az iskola 2 éven keresztül köteles irattárában megőrizni. Két év elteltével a vizsgalapok selejtezhetők.

Neolatin tagozat 9Ny évfolyamának nyelvi vizsgájának vizsgaszabályzata

A 9Ny. évfolyam végén, az éves anyagból diákjaink év végi alapvizsgát tesznek, amely írásbeli és szóbeli vizsgarészből áll. Ezt a megmérettetést szakmailag és pedagógiailag egyaránt hasznosnak tartjuk, mivel az éves tananyag áttekintése segíti a tanulóinkat az ismereteik mozgósításában, másrészt lehetőséget ad az emelt szintű érettségi és az (EU által felállított) A,B,C szinteket felmérő vizsgák típusfeledataival való megismerkedéshez.

Az év végi alapvizsga követi az érettségi felépítését és értékelési szempontjait. Így az alapvizsga a négy alapkészséget (olvasott szöveg értése, nyelvhelyesség, hallás utáni szövegértés, íráskészség) méri fel.

Ennek megfelelően négy dolgozatot írnak melyek egy-egy jegyet érnek. Szóbeli feleletükben az anyagban található témakörök alapján három feladatot oldanak meg (társalgás, szituációs párbeszéd, önálló témakifejtés), a szóbeli felelet összességében két jegyet ér.

Az alapvizsgán szerzett hat jegy bekerül az osztályzási naplóba, s ily módon befolyásolja tanulóink éves teljesítményét.

Az alapvizsga időpontja minden tanévben előre meghatározott, az iskola éves munkaterve szerinti időpontban történik.

Kisérettségi

A 10. évfolyam végén a tanulóknak matematikából kisérettségi vizsgát kell tenniük. A vizsgán a 9.-10. évfolyam tananyagából adnak számot a tudásukról.

A vizsga csak feladatmegoldó, a középszintű érettséginek megfelelően, azonos módon történő elbírálással. Az osztályzat 3 jegyet ér.

Próba érettségi

A gimnáziumi tagozat utolsó évfolyamának tanulói a tanév második félévében, az iskolai munkatervben előre meghatározott időpontban magyar nyelv és irodalom, matematika és történelem tantárgyakból próba érettségit tesznek. Célja tudásfelmérés, ésszerű ösztönzés, illetve az „érettségi helyzet” gyakorlása.

- Matematika tantárgy próba érettségi

Matematikából a középfokú érettséginek megfelelően írásban, azzal azonos pontozással, értékeléssel történik. Az osztályzat 3 jegyet ér.

- Történelem tantárgy próba érettségi

A szóbeli vagy írásbeli formában tehető. A forma (írásbeli vagy szóbeli) a tanuló képességeit és tanulmányi munkáját figyelembe véve a szaktanár döntése. Értékelése: mivel több tanév témaköreit átfogja, súlyozott osztályzat.

- Magyar nyelv és irodalom próba érettségi

A szóbeli vagy írásbeli formában tehető. A forma (írásbeli vagy szóbeli) a tanuló képességeit és tanulmányi munkáját figyelembe véve a szaktanár döntése. Értékelése: mivel több tanév témaköreit átfogja, súlyozott osztályzat.

Értékelés:

A javítást és az értékelést a szaktanárok az érettségi szabályzatban foglaltak szerint végzik.

Előrehozott érettségi vizsgák

Az érettségi vizsgaszabályzat alapján csak informatikából és idegen nyelvekből tehető előrehozott érettségi vizsga a tavasz i vizsgaidőszakban. Ősszel előrehozott vizsgát nem lehet tenni, csak szintemelőt.

Az előrehozott érettségi vizsgára való jelentkezés feltétele, hogy a tanuló teljesítette - az adott tantárgyra vonatkozó - az iskola pedagógiai programjának rögzített tanulmányi követelményeket, és osztályzatot kapott. Az osztályzatot osztályozó vizsgán is megszerezheti. Idegen nyelvből az előrehozott érettségi vizsga letételének további feltétele, hogy a tanulónak a tanult idegen nyelvek valamelyikéből középfokú (B2) komplex típusú nyelvvizsga bizonyítvánnyal kell rendelkeznie. A nemzetiségi tagozatos osztályok tanulóira ez nem vonatkozik.

11. A tanuló felvételének és átvételének szabályai

Az első osztályban a tanulói jogviszony felvételi határozattal jön létre. Elsősorban a körzetünkbe tartozó gyerekeket a vesszük fel tanulóink közé. A kerületi, kerületen kívüli leendő első osztályosokat az Tankerülettel történő egyeztetést követően vehetjük fel. A beiratkozásnál, - nem körzeti gyerekek – előnyt élveznek a kollégák gyerekei, azok akiknek testvére már az iskolánk valamely felsőbb osztályába jár, az Önkormányzat dolgozóinak

gyermekei, askolától 1 km-en belül lakó gyerekek kiknek a mi iskolánk van legközelebb, a XII. kerületi, de nem körzeti gyerekek. Ha ezeken felül marad hely, akkor vehetőek fel a kerületen kívüliek.

Az általános iskola felsőbb osztályaiba menetközben automatikusan felvesszük a körzeti gyerekeket, törvényi szabályozás szerint, ezeken felül szülői kérvényre néhány gyereket fel tudunk venni, egyes évfolyamokra. Az általános iskolában a továbbhaladás feltételeit a törvényeknek megfelelően alkalmazzuk, azaz érvényes, sikeres bizonyítvánnyal léphetnek diákjaink felsőbb évfolyamokra.

A tanulók felsőbb évfolyamba lépésének feltétele az évfolyamra vonatkozó tantárgyi követelmények teljesítése, amelyet első évfolyamon szöveges értékeléssel második évfolyam végétől kezdődően pedig érdemjegyekkel értékeljük. Az érdemjegyeket a tanév során szerzett osztályzatok alapján a szaktanár illetve a tanító állapítja meg a törvényi előírások alapján.

A felsőbb évfolyamba lépéshez szükséges osztályzatai megállapításához, vagy egy adott tantárgyból az osztályzat megszerzéséhez a tanulónak osztályozóvizsgát kell tennie, ha

- előrehozott érettségire kíván jelentkezni, de még nem teljesítette az adott tantárgy tanulmányi vizsgakövetelményeit; nem szerezte meg a helyi tantervben előírt osztályzatot.
- a jogszabályban megengedett időnél többet mulasztott, és a nevelőtestület döntése alapján osztályozóvizsgát tehet; (összesen 250 órát meghaladó hiányzás, egyes tantárgyak esetén, a tanév során a tanuló hiányzásai száma meghaladja az éves óraszám 30%-át)
- külföldi tartózkodás, magántanulói státusz illetve egyéb ok miatt az igazgató engedélyezte számára az osztályozóvizsga letételét;
- felmentették a kötelező foglalkozásokon való részvétel alól, de osztályozóvizsga letételére kötelezték (pl. sportolók esetében testnevelés)
- tanulmányi idejének megrövidítését engedélyezték (egy vagy több tantárgyból, illetve valamennyi tantárgyból);
- más iskolából lépett át, és az előzőekben nem tanult tantárgyakból (pl. idegen nyelv) vizsga letételére kötelezték
- a tanórákon nem tanult tantárgyból osztályozóvizsga letételére engedélyt kapott.

Az osztályozó vizsgák rendjéről és lehetőségeiről az iskola osztályozó- és különbözeti vizsgákról szóló szabályzata külön rendelkezik.

Tantervünkkel, tanítási módszereinkkel ahhoz kívánunk igazodni, hogy más hasonló általános iskolában az átjárhatóság biztosított legyen azon tanulóknak, akik egy esetleges költözés, családi ok, egyéb ok miatt iskolát kénytelenek váltani.

Nem jellemző azoknak a száma, akik elégedetlenség miatt viszik el gyermeküket iskolánkból. Nem kívánjuk diákjainkat külön a 8. illetve 6 évfolyamos iskolákhoz felkészíteni, hiszen az a célunk, hogy a tehetséges gyerekek is maradjanak itt a mi iskolánkban.

A gimnáziumunkba felvételi útján lehet bekerülni. A felvételin szereshető pontszám 50%-a az úgynevezett hozott pontszámából és a felvételi beszélgetésen szerzett pontokból, 50%-a pedig a központi írásbeli felvételin szerzett pontokból adódik össze. A hozott pontszám az alábbiakból adódik: 5.6.7. év végi és a 8. félévi osztályzatok matematika, magyar irodalom, magyar nyelv, történelem, idegen nyelv, egy választott tantárgy, mely nem készségi tárgy. Így összesen 4x30 pont, azaz 120 pont hozható.

Az iskolánkban 8. osztályt végzők az alábbi előnyöket élvezik a felvételi eljárás során: Amennyiben hozott pontszámuk eléri a 105 pontot, felvételt nyerhet az általa választott tagozaton, de csak akkor, ha 7-8-ban nem volt vele komoly magatartásbeli probléma (igazgatói intő, igazolatlan nap, stb.).

Ha pontszámuk alapján felvételinél bekerül, a szóbelin nem kell részt venniük, hiszen ismerjük őket.

Azonos felvételi pontszám esetén őket soroljuk a külsősök elé.

Sikertelen gimnáziumi felvételi esetén, ha a gyereket iskolánk nem vette fel tanulói közé, a szülők fellebbezéssel, illetve méltányossági kérelemmel élhetnek. Ezen kérelmek megítélésében az igazgató dönt.

A nemzetiségi osztályba járók a 9. évfolyam végén nyelvi alapvizsgát kötelesek tenni. Ennek a vizsgának a sikeres teljesítése a feltétele a 10. osztályba való lépésnek. (A vizsgaszabályzat külön fejezetben részletezve)

Felsőbb évfolyamokban az átjárás, csak osztályozó vizsgával lehetséges. A gimnáziumi évfolyam is éppúgy, mint az általános iskolában, a törvényi szabályozásnak megfelelően a magasabb évfolyamba lépés feltétele az évfolyam követelményeinek teljesítése. Három, vagy több tantárgyból szerzett elégtelen osztályzat esetében is kérheti (írásban) a szülő a pótvizsga lehetőségét. A magántanulók osztályozó vizsga letétele után léphetnek felsőbb osztályba. A gimnáziumi évek alatt csak igen indokolt esetben veszünk át diákokat más intézményből. A felvételinél megnézzük az átjelentkezés okait és a korábbi bizonyítványokat. A diák esetleges átvételéről az igazgató dönt, az osztályfőnökkel való megbeszélés után.

Tanulói jogviszony megszüntetése

A tanulói jogviszony automatikusan megszűnik, a 8. osztály befejezésével, valamint a gimnázium befejeztével, az érettségivel.

- Általános iskolában komoly fegyelmi vétség esetén, ha a gyerek nem körzeti, a körzeti iskolába küldése. Természetesen csak befogadó nyilatkozat esetén.
- Tanköteles korú gyermeknél, ha más iskolától érvényes befogadó nyilatkozata van.
- Nem tanköteles korú diáknál, ha a diák illetve a szülők kéri a tanulói jogviszony megszűnését.
- Nem tanköteles korú diáknál fegyelmi eljárás eredményeképpen.
- Törvény szerinti esetekben, pl. ha a gimnazista ugyanazon az évfolyamon másodszer sem jut túl sikeresen.

12. Pedagógusok továbbképzése

A pedagógiai programban meghatározott célok és feladatok érdekében támogatjuk a tanárok különböző továbbképzéseken való részvételét

Tanáraink folyamatosan részt vesznek akkreditált továbbképzésben, amelyek részvételi díjnak 80 %-át, valamint utazási és szállásköltségeihez a központi költségvetés által biztosított összegből hozzájárulunk. Ezen felül biztosítjuk a tanítási idő alatt, a tanítás zavartalanságának érdekében a hiányzó kollégák helyettesítését, amelyet igyekszünk a lehetőségekhez képest szakszerűen megoldani.

Az iskolánk szerkezeti bővülése miatt különösen támogatjuk, olyan továbbképzéseken való részvételt, amelyeken tanáraink német nyelvű nemzetiségi szaktanári képesítést kapnak. Támogatunk minden olyan tanulmányt, amely elősegíti kollégáink szakmai továbbfejlődését:

- Második, illetve kiegészítő alapképzésen való részvételt,
- Akkreditált szakmai továbbképzésben való részvételt,
- Idegen nyelvi továbbképzésben való részvételt,
- Számítógépes ismeretek továbbfejlesztését
- Mentálhigiénés képzésben való részvételt,
- Szakmai konferenciákon, kiállításokon való részvételt.

III. Német nemzetiségi oktatás-nevelés gimnáziumunkban

1. Küldetésnyilatkozat

„A magyar állam és a magyar nép megmaradása az elmúlt évszázadokban annak is köszönhető, hogy az állam területén sokféle nép élt egymással békességben, és e sokféle nép Európa különböző részéből sokféle termelési- és szokáskultúrát hozott magával. Mindaz, amit ma magyar kultúrának nevezünk, mindaz, amit a magyar állam polgáraként környezetünkben, termelési kultúránkban élvezünk, e nemzeti sokféleség eredménye. Az államba betelepedett és itt meghonosodott nemzetek között a kora középkortól jelentős szerepet játszottak a németek. Közismerten fejlett munkakultúrájuk, erős közösség-szervezetük jelentős hatást gyakorolt a magyar nemzet egészére. És ugyanakkor az itt talált magyar és más népek szokásrendjét is kultúrájukba olvasztották. Kölcsönviszony, egymástól tanulás. Ez jellemzi a magyarországi németiség és az állam területén élt más népek, mindenekelőtt a magyarok, közös történelmét. A most államszervezetileg egységesülő Európában rendkívül fontos, hogy a kontinens minden népcsoportja megőrizze és modernizálja kultúráját, elősegítve ezzel egy sokszínű 21. századi Európa kialakulását. A magyarországi németiség történelme, a mai élet szokásainak megismerése és ápolása mind a németiségnek, mind a velük egy államban élő más népeknek korparancsa és érdeke.”

Dr. Glatz Ferenc

A német nemzetiségi oktatás – a magyarországi közoktatás részeként – amellyel, hogy megvalósítja az iskolai nevelés és oktatás általános céljait és feladatait, biztosítja a német nyelv tanulását, német nyelven való tanulást, a magyarországi németek történelmének, szellemi és anyagi kultúrájának megismerését, a hagyományőrzést és teremtést, az önismeret kialakítását, a kisebbségi jogok megismerését és gyakorlását. A németajkú lakosság történetének tanulmányozása a magyar államalapítástól napjainkig elvezeti a tanulókat ahhoz az objektív tényhez, hogy a kisebbség sokszínűségével és kisugárzásával hatást gyakorol a többségi nemzetre.

A történelmi ismeretek segítséget nyújtanak az előítéletek megjelenési formáinak felismerésében és a jelenség hátterének feltárásában. A fiatalok megtanulnak eligazodni a mai kisebbségi helyzetben, megismerik a szervezeteket, a testületeket és a sajtót, továbbá ösztönzést kapnak, hogy a tanulmányok befejezése után is foglalkozzanak a magyarországi németek kultúrájával és képviseljék a népcsoport érdekeit.

A tanulók megtanulják a magyarországi németek helyzetét az európai dimenzióban elhelyezni.

Az interkulturális tanulás segítségével rávilágítunk a nyelvi kulturális sokszínűség előnyeire és a saját, valamint más kultúrák megbecsülésére nevelünk.

A nemzetiségi oktatás tartalmi követelményei a Nemzetiségi iskolai oktatás és nevelés Irányelveiből és a Nemzeti Alaptantervből kiindulva a kerettantervi követelményeket veszik alapul, egészítik ki, biztosítva ezáltal, hogy a nemzetiségi oktatásban résztvevő tanulók a más osztályokban tanulókkal azonos esélyek mellett készülhessenek fel az alpműveltségi vizsgára és az érettségi vizsgára, illetve a felsőfokú iskolai tanulmányok megkezdésére. E mellett a nemzetiségi oktatás felkészít a német nyelvi és irodalmi és népismereti (történelmi, földrajzi, kulturális tananyagából is) az érettségi vizsga vizsgaszabályzatában megfogalmazott német nemzetiségi nyelv és irodalom és népismeret követelményekre való figyelemmel is – az érettségi vizsgára.

A nemzetiségi oktatásban kiemelt szerepe van a német nyelv (a kisebbség nyelve), irodalom és kultúra tanításának. A nyelv tudása lehetővé teszi az irodalmi értékek megismerését. A nyelv közösségalkotó és –megtartó erő. E feladatát a népismeret, kultúra megismerésével együtt képes ellátni. A nyelv tanítása gyakorlati nyelvi készségek

kialakítására, a kisebbség nyelve szóbeli és írásbeli megértésére, illetve művelt köznyelvi szintű használatára törekszik. Az irodalmi nevelés központi feladata, a magyarországi német és a német irodalom megismertetése, az irodalom (olvasás) megszerettetése.

A nemzetiségi tagozat diákjai gimnáziumi tanulmányaik végére megtanulnak hallott, olvasott, (látott) szöveget megérteni, magukat szóban és írásban a Közös Európai Referenciakeret szerinti mesterfokú nyelvhasználói (C1) szinten kifejezni, saját véleményüket megfogalmazni, vitázni. A tanulmányi idő folyamán olyan biztonságos és gördülékeny szóbeli és írásbeli nyelvhasználatra tesznek szert, mely lehetővé teszi, hogy a nyelv úgy az ismeretszerzés és továbbadás, mint a társalgás, szórakoztató időtöltés eszköze legyen számukra.

2. Iskolánk a Svábhegy lábánál, a Mártonhegyen – Unsere Schule am Fuße vom Schwabenberg, auf dem Martinsberg

a) „Gyökeret vertek a svábok” – „Die Schwaben fassten Fuss”:

A sváb nemzetiség történeti hagyományai a Buda-Hegyvidéken¹

„Wir sind Schwaben, unsere Ahnen sind aus dem Schwarzwald gekommen, so hält es das deutsche Volk allenthalben. Auch für Außenstehende leben hier - wie in Ungarn überhaupt - 'Schwaben'. So will es ja die landläufige Bezeichnung des Deutschtums... Das Deutschtum des Ofner Berglandes ist ein buntes Gebilde. Fast alle Gegenden des deutschen Sprachgebietes stellten mehr oder weniger Siedler. Schwaben, Baiern, die Ostmark und die Sudeten sind am häufigsten belegt...“ olvashatjuk Eugen Bonomi: Die Ansiedlungszeit des Ofner Berglandes / A budai hegyvidék betelepítése c. munkájában (München, 1940. pp. 21-22.).

A történeti források a Buda - németül Ofen - mögött emelkedő hegyvidékhez első alkalommal a XVII. század végén, az oszmán-török elleni felszabadító háborúkhöz kötik a németeket. A háborúkat követően, a XVIII. században sorozatosan érkeztek német betelepülők, Bauerek, azaz földművesek, hogy a Buda környéki hegyvidék területét is mezőgazdaság céljából – a vidék adottságait figyelembe véve szőlő- és bortelemelés – birtokba vegyék („*Ey über all, wo Göttle huset do kann no allwill a Schwäble sein Plätzle han*”, azaz *'mindenütt akad még egy hely egy sváb számára, ahol Isten lakozik,*”). Svábhegy és környéke kultúrterületté alakítása és benépesítése részben Buda felől – gazdasági szempontból ez volt a jelentősebb –, részben pedig a környező német településekről – Budakeszi, Budaörs stb. – indult meg. Dr. Siklóssy László Svábhegy c. munkájában méltatja a betelepülő németeket: *„Ma több tisztelettel viseltetünk svábjaink iránt, akik makacs szorgalommal újították meg a Budát körülvevő kultúrát...”* (Budapest, 1929. pp. 23.). A Svábhegyhez kapcsolódó németiség társadalmi összetétele változatos volt: megtalálható a gazdag tulajdonos polgárság, a szőlőművelés szakmai fogásait ismerő mesterember és a napszámos sváb egyaránt. Később nyaralókként megjelentek a német területről Magyarországra telepedett polgárok is. A Svábhegy múltja ily módon eltér a nagy Schwabenzug-ok idején részben állami, részben magántelepítés útján beözönlőit földművesek által alapított falvakétól, amelyek egészen az 1946-48-as kitelepítésekig megőrizték a maguk zártságát és népcsoporti egységét.

A Svábhegy rohamos betelepülése a XIX. század közepétől két nagyobb telekfelosztásnak és értékesítésnek volt köszönhető, amelyeknek köszönhetően elsősorban pesti polgárok üdülőterületévé vált.

A sváb-német gyökerek ma is továbbélnek pl. a városrész-elnevezésekben, amelyeket Döbrentei Gábor irodalmár, királyi tanácsos érdemi „visszamágyarosítási” törekvéseinek köszönhet a kerület. A 1847-ben ünnepélyesen megtartott „dülőkeresztelő” révén a Buda határában, külterületen fekvő dülők német neveit „magyarosították”.

¹A Buda-Hegyvidékhez kapcsolódó sváb hagyományok összefoglalásának forrása az Elmer István által írt, szerkesztett és a Budapest XII. kerületi Német Kisebbségi Önkormányzat gondozásában 1996-ban megjelentetett Gyökereket vertek a svábok című emlékező képeskönyv.

b) Német nemzetiségi oktatás a Hegyvidéken

A Hegyvidéken először a Jókai Mór Általános és Német Nemzetiségi Iskolában (1125 Bp., Diana út 4.) vezették be a nemzetiségi képzést nyelvoktató formában évfolyamonként egy osztályban, 1996-tól felmenő rendszerben. A nemzetiségi oktatási forma bevezetésével a XII. kerület Hegyvidéki Önkormányzat Képviselőtestülete a Svábhegyen élő polgárok igényeit kívánta kielégíteni.

2001 szeptemberétől a kerületi Német Kisebbségi Önkormányzat hathatós közreműködésének köszönhetően a Hegyvidéki Önkormányzat Képviselőtestülete jóváhagyásával került bevezetésre iskolánkban is a német két tannyelvű nemzetiségi képzés a gimnáziumi tagozaton évfolyamonként szintén egy osztállyal.

A hegyvidéki nemzetiségi oktatás az alap- és középfokú oktatás intézményesítése után teljessé 2003 szeptemberétől vált, amikor a Normafa Óvoda (1121 Budapest, Normafa út 30-32.) is elindította a kisebbségi óvodai ellátás szakfeladata keretében a német nemzetiségi csoportját.

Ezáltal által létrejött a XII. kerületben a nemzetiségi oktató-nevelő intézmények teljes vertikuma.

A két iskolai oktatási intézmény együttműködési megállapodása révén több területen szoros kapcsolatban áll egymással.

3. Az iskolában folyó nemzetiségi oktató-nevelő munka alapelvei, céljai, feladatai, eszközei

Mottos:

„Es ist als ob schon in den Wiegen
Der Sprachen zwei da liegen: ...
... Die ihn immer treu begleiten ...
... Von der Wiege bis zum Sarg.”
(Bradean-Ebinger, Nelu: *Der Zweisprachige*)

„Zwei Sprachen sprech ich heute,
Mal Deutsch, mal Ungarisch; ...
... Ich leb mit beiden Sprachen zwar,
Doch kann ich eine besser, klar.“
(Zeltner, Franz: *Meine Zwei Sprachen*)

A Tamási Áron Általános Iskola és Német Két Tannyelvű Nemzetiségi Gimnázium a magyarországi közoktatás intézményi elemeként megvalósítja a gimnáziumi nevelés és oktatás általános céljait és feladatait. E mellett a budai és Buda környéki német nemzetiség által lakott települések – Budaörs, Törökbálint, Etyek, Biatorbágy, Budakeszi, Telki, Tárnok, Szomor stb. – gyermekei számára biztosítja a kisebbség nyelvének tanulását, a német nyelven való tanulást, a magyarországi németiség történelmének, szellemi és anyagi kultúrájának megismerését, a hagyományörzést és hagyományteremtést, a kisebbségi jogok megismerését és gyakorlását.

A kisebbségi nevelés-oktatás segíti a diákokat abban, hogy megtalálják, megőrizték és fejlesszék etnikai identitásukat, vállalják, elfogadják és másoknak is megmutassák a nemzeti kisebbség értékeit és erősítsék az ahhoz való kötődést.

A gimnázium nemzetiségi tagozatán a képzés két tanítási nyelvű (német-magyar), 5 évfolyamos (nyelvi előkészítő évfolyammal induló) szerkezetben zajlik. A tagozat arculatát alapvetően meghatározza a német nemzetiségi kultúra ápolása, ami a nevelés – oktatás tartalmában, a tanítási órán kívüli tevékenységekben, csak úgy, mint az ezt megjelenítő külsőségekben is megjelenik.

A kétnyelvű kisebbségi oktatás a nyelvismeret elmélyítésével és tanítási nyelvként való alkalmazásával járul hozzá a kisebbségi oktatás céljainak megvalósításához. Ez az

oktatási forma lehetővé teszi, hogy az iskola teret adjon a nyelv valóságos szituációban való használatához, és biztosítsa a kiegyensúlyozott kétnyelvű nyelvi készség kialakulását. A kétnyelvű kisebbségi oktatásban a kisebbségi nyelv és a magyar nyelv a tanítás nyelve, s mindkettő önálló tantárgy is. A kétnyelvű oktatási formában a pedagógiai program által meghatározott kisebbség nyelvén kell oktatni a heti kötelező órakeret magyar nyelv és irodalom és idegen nyelv óraszámával csökkentett óraszámának legalább ötven százalékában.

A tartalmat illetően nagy hangsúlyt kap a magyarországi német hagyományok, szokások tanítása külön népismeret tantárgy keretében, a magyarországi németek irodalma a német irodalom tanításában, a német népzene, népdalok megismertetése az ének-zene oktatásában és a német nemzetiség története, jelentős személyiségeinek megismertetése valamennyi tantárgy oktatásában.

A tanórán kívüli tevékenységek részét képezik a Buda környéki sváb települések (Solymár, Budaörs, Budakeszi stb.) helytörténeti gyűjteményeinek bemutatása, miáltal a diákok múzeumpedagógiai foglalkozás során élményszerűen találkoznak a sváb hagyományokkal. Erre lehetőséget adnak a tanév során szervezett osztálykirándulások is. Célunk az, hogy a tagozat diákjai tanulmányi idejük alatt legalább egyszer a magyarországi németek által lakott vidékekre is eljussanak.

A külsőségeket illetően az iskolánkban működő nemzetiségi kamarakórus a repertoárja és a fellépő német nemzetiségi népviseleti öltözete révén igyekszik népszerűsíteni, továbbadni a hazai németiség kultúrájának egy hagyományos szegmensét.

a) Német két tannyelvű nemzetiségi oktatás céljai, feladatai:

A magyarországi kisebbségi nevelés-oktatás céljait a hazai és a nemzetközi kisebbségi jogok, Európai Tanácsi ajánlásoknak megfelelő elvek figyelembevételével kívánja elérni.

Az idegen nyelv elsajátítása minden európai állampolgár fontos feladata ahhoz, hogy az Unió sikeres polgára legyen. Iskolánknak törekedni kell arra, hogy a kisebbségi oktatásban résztvevők számára nyilvánvalóvá váljanak a nyelvi és kulturális gazdagság előnyei, alakuljon ki bennük a reális nemzetkép, kisebbségkép.

A német nyelv megtanulása és mindenre kiterjedő használata a legfontosabb feltétele a Magyarországon élő német kisebbségnek, mint népcsoport fennmaradásának. A nyelv a kultúra fontos része, mely az elődök kultúráját is magában foglalja, s egyben a nemzeti kisebbség értékes örökségét jelenti.

Tekintettel arra, hogy a kisebbségi oktatás célja a kisebbségi önazonosság megőrzése és erősítése, a magyar nyelv és irodalom általános fejlesztési és részletes követelményeinek az iskola pedagógiai programjában, helyi tantervében történő megjelenítése során figyelembe kell venni, hogy a kisebbség nemzeti identitás szempontjából egy másik nemzet kultúrájához, nyelvéhez, irodalmához kötődhet.

A német nyelv megismertetése és elsajátítása mellett fontos feladatunk a magyarországi németek, illetve a velünk élő kisebbségek hagyományainak, kultúrájának, múltjának megismertetése és annak továbbadása. Éppen ezért nagy hangsúlyt fektetünk a tanórán kívüli foglalkozásokon, rendezvényeket történő identitás-fejlesztésre.

A kisebbségi népismeret tanítása a nemzetiségi tagozaton önálló tantárgyként folyik, azonban megjelenik tanórán kívüli tevékenységek formájában is (mint tanulmányi kirándulások, erdei táborok, kulturális rendezvények, népdal- és tánckör).

A nemzetiségi nyelv oktatásában kiemelkedő szerepet kap a kommunikációs beszédkészség, valamint a nyelvi tudatosság fejlesztése, az idegen nyelvi kultúra megismertetése. Nagyon fontosnak tartjuk a tanulói aktivitás előtérbe helyezését. A nemzetiségi nyelvi kompetencia fejlesztésében fontos szerepet kell kapnia a különböző munkaformák (páros, csoportmunka, projektmunka) váltakozásának, az osztálytermi környezetben végzett tevékenységek, feladatok változatos szervezésének.

Legfontosabb céljaink:

- a) a német nyelv mint az elődök nyelvének elsajátítása a tanulók képességeinek megfelelően, azért, hogy a gondolatokat, véleményeket és javaslatokat ezen a nyelven is kifejtse a Közös Európai Referenciakeret hatfokú skálája szerint mesterfokú nyelvhasználói szinten (C1) ;
- b) a magyarországi németek életének, kultúrájának – beleértve az iskola szűkebb környezetét (Buda-Hegyvidék, Svábhegy) –, valamint a német nyelvű országok népeinek, kultúrájának megismerése;
- c) felkészítsen a nemzetiség anyanyelvi és irodalmi és népismereti (történelmi, földrajzi, kulturális) ismeretkörökből is az érettségi vizsgára;
- d) a tanulók számára váljanak nyilvánvalóvá a kétnyelvűség adta nyelvi és kulturális gazdagság előnyei, és alakuljon ki bennük a reális nemzetkép és nemzeti kisebbségkép;
- e) a tanulók megismerjék az állampolgári és kisebbségi jogokat, azok gyakorlásának lehetőségeit, formáit;
- f) a tanulók felismerjék az előítéletek és kirekesztés megjelenési formáit és megismerjék a jelenség hátterét, veszélyeit, az emberi, állampolgári és kisebbségi jogok megsértésének jelenségét, illetve a jelenség elleni fellépés jogi és egyéb eszközeit;

b) Német két tannyelvű nemzetiségi oktatás eszközei:

- a) heti 6, ill. 5 német nyelv és irodalom óra;
- b) heti 1 nemzetiségi hon- és népismeret óra;
- c) a történelem, földrajz, matematika, biológia és kémia tantárgyak német nyelven történő tanítása;
- d) a tanórán kívüli tevékenységek (énekkar, nemzetiségi néptánc, nemzetiségi ételek készítése, múzeumi foglalkozások, projektnapok);
- e) kerületi, fővárosi és országos német nyelvű versenyeken, hagyományörző programokon való részvétel,
- f) más német nemzetiségi közép- és általános iskolákkal, ill. hazai nemzetiségi szervezetekkel (Országos, Budapesti és XII. kerületi Német Nemzetiségi Önkormányzat, Haus der Ungarndeutschen) való kapcsolattartás;
- g) nyelvterületi gyakorlás biztosítása partneriskolai kapcsolat keretében (Baden-Württemberg: Bad Mergentheim-Deutschordengymnasium);
- h) nyelvterületi gyakorlás biztosítása pályázatok és ösztöndíjak révén (Goethe Institut, Pädagogischer Austauschdienst, Deutsche Schülerakademie, Schwaben International)
- i) nyelvvizsga felkészítés (das Deutsche Sprachdiplom Stufe II B2/C1)

c) Az első „0.” évfolyam mint bemenet

Az eddig 9.-nek („0.”-nak) nevezett évfolyam szükségszerű szerepet tölt be, hiszen a felvett gyerekek nyelvi készségeiket illetően jelentősen differenciáltak. Mivel a felvételinél nem feltétel a német nyelvtudás (kezdő nyelvi csoport), illetőleg az úgynevezett „haladó” nyelvi csoportnál is jelentős differenciák vannak, az intenzív, heti 20 órás nyelvi képzés célja és feladata a megfelelő nyelvi szintre – B1 – juttatás, a nyelvi hátránnyal indulók esélyegyenlőségének biztosításával.

Az évfolyam végi iskolai nyelvi záróvizsga alapján döntjük el, mely diákok rendelkeznek megfelelő szintű nyelvtudással ahhoz, hogy felsőbb évfolyamba lépve a tagozaton németül tanított közismereti tárgyakat tanulhassák. A közismereti tantárgyak közül a történelem, a földrajz és a matematika szakszókincsének elsajátítása a második félévi német nyelvórák órakeretéhez illesztve – heti 1-1 órában – történik.

Az intenzív nyelvi képzés mellett az évfolyam magyar és matematika tantárgyakból szinten tartó illetve felzárkóztató képzést nyújt, illetve informatikából ad képzést.

d) DSD nyelvvizsga, ill. a kétnyelvű érettségi mint nyelvi kimenet

DSD (Deutsches Sprachdiplom) Stufe II, amely Németország Kultuszminisztereinek Tanácsa által alapított nyelvvizsga más országbeli, német nyelvet emelt szinten tanuló középiskolás diákjai számára, akik az érettségi évében az adott ország DSD-iskolaiban teszik le a vizsgát (írásbeli és szóbeli). A nyelvvizsga a Közös Európai Referenciakeret (CEFR) besorolása szerint az eredménytől függően önálló nyelvhasználói középszintet (B2) vagy mesterfokú nyelvhasználói felsőszintet (C1) jelent.

Iskolánk 2007 óta jogosult a vizsgáztatásra. A vizsgára órarendbe illesztett felkészítő nyelvórák vannak 11-12-13. évfolyamon. A felkészítésben anyanyelvi tanár is részt vesz. Ez a nyelvi vizsga Németországban elismert állami nyelvvizsga, bizonyítja a megfelelő szintű nyelvtudást a német felsőoktatási intézmények számára.

A tagozaton tanulók gimnáziumi tanulmányaik befejeztével az érettségi vizsga szabályairól szóló 100/1997. kormányrendeletben meghatározott feltételek mellett kétnyelvű érettségi bizonyítványt kapnak, ami az előírt feltételek teljesülése esetén nyelvvizsgával egyenértékű okiratnak is megfelel.

e) Nemzetiségi hagyományok ápolása iskolánkban

- Márton napi ünnepség, német hagyomány szerint lampionos felvonulással;
- Adventi projektnap;
- Nemzetiségi projektnap: helytörténeti múzeumlátogatás (Budaörs, Solymár, Budakeszi), múzeumpedagógiai foglalkozás, a Budapest környéki települések német nemzetiségi rendezvényein való részvétel;
- Svábhegyi búcsú;
- Osztálykirándulás német nemzetiség lakta vidékekre (Tolna, Baranya): A cél, hogy a nemzetiségi osztályok a gimnáziumi tanulmányaik során legalább egyszer eljussanak ilyen országrészekbe;
- Nemzetiségi kamarakórus, nemzetiségi néptánc (tanórai, ill. szakköri keretben)

4. A nemzetiségi oktatás feltételei iskolánkban

a) Tárgyi, személyi és dologi feltételek

A gimnázium német nemzetiségi tagozatán évfolyamonként egy-egy osztály tanul két tanítási nyelvű program szerint. A német nyelv és irodalom órákat, illetve egyes DFU-tantárgyakat (Deutschsprachiger Fachunterricht) a mindenkor szaktanári ellátottság függvényébe – német nemzetiségi népismeret, történelem, matematika, földrajz, biológia, kémia – csoportbontásban tanítjuk.

A kisebbségi oktató-nevelő munkát segíti az iskolai könyvtár német nemzetiségi állománya – nyelvi cd-k, hanganyagok, magyarországi nyelv és közismereti tankönyvek, németországi és ausztriai közismereti tankönyvi segédletek, szótárak, irodalmi szöveggyűjtemények, a német irodalom tantárgyi kánonjának megfelelő külön kötetek.

A kisebbségi pedagógiai programban oktató pedagógusok speciális feladatokat látnak el. A kisebbségi nyelv birtoklása mellett ismeretekkel kell rendelkezniük a magyarországi németek történelme, kultúrája, hagyományai és szokásai terén. Ezek az ismeretek beépülnek a német nyelv és irodalom és a népismeret tantárgyak tananyagába, s a tanórán kívüli tevékenységekbe is.

A tagozat nevelési és oktatási nyelve a kisebbség nyelve. A kisebbségi nyelv oktatására az a pedagógus alkalmazható, aki a Köznevelési Törvényben előírt – nyelvtanári vagy idegen nyelv és irodalom szakos tanári – végzettséggel és német nemzetiségi szakképzettséggel rendelkezik. Kiemelten fontosnak tartjuk az anyanyelvi környezet biztosítását. Ezt biztosítja egyrészt a német nyelvtanári munkaközösség anyanyelvű tagja, ill. a ZfA (Zentralstelle für das Auslandsschulwesen) közreműködésével lehetőség van a német vendégtanár-program keretében vendégtanár alkalmazására is.

Jelenleg a tagozaton tanító valamennyi szakpedagógus is rendelkezik a megfelelő felsőfokú végzettséggel és nyelvvizsgával.

b) Az alkalmazott tankönyvek kiválasztásának elvei

1. német nyelv és irodalom tantárgy tankönyveinek kiválasztási elvei

Fontosnak tartjuk olyan tankönyvek, munkafüzetek, egyéb eszközök kiválasztását, melyek figyelembe veszik a tanulók életkorát, lehetőséget adnak a differenciálásra, valamint tevékenykedtető és élet közeli feladatokat tartalmaznak:

- Kommunikatív szemléletű tankönyvek, munkafüzetek
- Korosztályuknak és tudásszintjüknek megfelelő tematika
- A négy nyelvi alapkészségre (Írásbeli és szóbeli kommunikáció, hallás és olvasás utáni szövegértés) építkező anyagok
- Témakör-központúság
- Teremtsen lehetőséget a csoportnak megfelelő, különböző módszerek és munkaformák alkalmazására
- Adjon lehetőséget az ismétlésre, ellenőrzésre
- Segítse a házi feladatok és önálló munkák elvégzését
- Keltse fel a tanuló kíváncsiságát
- Legyen elgondolkodtató és állásfoglalásra készítő
- Rendelkezzen megfelelő minőségű hanganyaggal
- Egészítse ki a tankönyveket különböző, a nevelő munkáját segítő tanulmányi segédlet
- Szerepeljen a nemzetiségi tankönyvek listáján

2. két nyelven tanított tantárgyak tankönyveinek kiválasztási elvei

A két nyelven tanított tantárgyak oktatásához szükséges tankönyvek csak részben állnak rendelkezésre, ill. csak részben felelnek meg az adott tantárgy kerettantervi követelményeinek. Történelem tantárgyból a forrásközpontú magyar nyelvű tankönyv német nyelvű változata minden évfolyam számára rendelkezésre áll. A tankönyvpiacra kapható német népismeret tankönyv csak részben felel meg a követelményeknek, matematikából rendelkezésre áll a hivatalos tankönyvlistán szereplő német nyelvű érettségi feladatgyűjtemény, ill. azon nem szereplő, egy német két tannyelvű középiskola munkaközössége által kiadott összefoglaló tankönyv. Német nyelvre fordított biológia tankönyv a jelenlegi tantervi követelményeknek már nem felel meg, így az csak segédletként használható. A kémia és földrajz taneszközök – központilag kiadott nem lévén – saját összeállítású szakanyagok és kiegészítő feladatok.

5. A nemzetiségi osztályokba való bekerülés és bennmaradás feltételei

1. Bekerülés normál felvételi eljárás során

A német nemzetiségi tagozatra bekerülés a 8. évfolyamot végzettek számára az általános felvételi eljárás keretében történik, összhangban a felsőbb jogszabályokkal. A felvételi eljárás során a jelentkezők nyelvi előképzettségét nem mérjük, a német nyelvi ismeret hiánya nem jelent akadályt a bekerülésre. A beiskolázás előtt a szülők szülői tájékoztatón vesznek részt, ahol a tagozatos képzés során megjelenő többletfeladatokról és azok vonzatairól tájékoztatást kapnak.

A nemzetiségi tagozat osztályaiba való bekerülés lehetősége a XII. kerület egész területére, más budapesti kerületekre és a Buda környéki településekre is kiterjed.

2. Felsőbb évfolyamokra más iskolából való bekerülés

Más iskolából (Magyarország, illetve külföld) a német nemzetiségi osztályba csak akkor kerülhet tanuló, ha nemzetiségi tagozaton tanító pedagógusok előtt számot ad az adott évfolyam követelményeinek megfelelő német nyelvi tudásáról. Egyéb tanulmányi előmenetelét bizonyítványával, illetve tanév közben ellenőrzőjével is igazolja. E feltételek mellett az iskola igazgatója dönt a felvételtől/átvételtől.

3. A német nemzetiségi osztályokban maradás feltételei

A tagozaton tanuló 9. nyelvi előkészítő diákok az évfolyam végén belső iskolai nyelvi vizsgán vesznek részt. A továbbhaladás feltételeit, a nyelvi vizsgának a megszervezését a vizsgára vonatkozó iskolai vizsgaszabályzat tartalmazza.

Ha a kisebbségi oktatásban felsőbb évfolyamokon részt vevő tanuló a fokozottabb terhelés miatt, a differenciált foglalkozás ellenére is gyenge eredményt ér el, az iskola javaslatára az igazgatóval egyeztetve a szülő dönt arról, hogy gyermeke más középfokú oktatási intézmény általános tantervű osztályban folytatja-e a tanulmányait, vagy évfolyamot ismételi.

6. A német nemzetiségi tagozat külső kapcsolatai

a) Kisebbségi önkormányzatok, kulturális szervezetek és intézmények

- A kerületi, a budapesti és az országos német kisebbségi önkormányzat, mint a kisebbségi oktatással jogilag is illetékes kisebbségi szervezetek
- Haus der Ungarndeutschen, a budaörsi Bleyer Jakab Heimatmuseum
- DSD-iskolák Egyesülete

b) Német partneriskola és partnerintézmények

- Partneriskolánk a Bad Mergentheim-i Deutschordengymnasium (Baden-Württemberg tartományban), mellyel 2004 óta állunk kapcsolatban, a két iskola diákjai tanévenként 1-1 hetes csereprogramon vesznek részt.

A német partnerintézmények elsősorban a nyelvoktatást és -tanulást segítő ösztöndíj-programokkal támogatják a tagozaton tanító német nyelv és szaktanárok továbbképzését, ill. a diákok anyaoszági nyelvtanulását.

- Zentralstelle für das Auslandsschulwesen
- Goethe Institut
- Pädagogischer Austauschdienst
- Deutsche Schülerakademie

- Schwaben International

c) Együttműködés más kerületi és kerületen kívüli nemzetiségi képzést folytató általános iskolákkal

Az együttműködés más nemzetiségi képzést folytató általános iskolákkal több területre terjed ki.

Együttműködési megállapodást kötöttünk az alábbiakban említett intézményekkel az általános iskolai 8-os tanulók iskolák közötti továbbhaladásának (középiskolai felvételi feltételek) megkönnyítésére. Ezek az iskolák:

- Jókai Mór Általános és Német Nemzetiségi Iskola
- Filler utcai Általános Iskola

A tantestület német nyelven tanító szaktanára tanít át más kerületi általános iskolába (Jókai Mór Iskola).

A némettanári kollégium 1 tagja vizsgáztatói feladatokat lát el a német állam Kultuszminiszterek Tanácsa és az illetékes magyar minisztérium felügyeletében, a bajai Magyarországi Németek Általános Művelődési Központja koordinálásában a magyarországi német nemzetiségi általános iskolák részvételével zajló DSD Stufe I. A2/B1 nyelvvizsgában.

IV. HELYI TANTERV

1. A választott kerettanterv alapján kialakított óraszámháló

Általános iskola 1-4. évfolyam:

		1. évfolyam	2. évfolyam	3. évfolyam	4. évfolyam
Műveltségi területek	Tantárgyak				
Magyar nyelv és irodalom		8	8	7	7
Élő idegen nyelv					
	angol nyelv v. német nyelv				3
Matematika		4	4	4	4
Ember és társadalom					
	erkölcsstan, etika	1	1	1	1
Ember a természetben					
	környezetismeret	1	1	2	2
Művészetek					
	ének	3	3	3	2
	rajz és vizuális kultúra	2	2	2	2
Életvitel és gyakorlati ismeretek					
	technika-életvitel	1	1	1	1
Testnevelés és sport		5	5	5	5
Felhasznált összes órakeret		25	25	25	27
Maximális órakeret (Nkt)		25	25	25	27
Kórus (tanórán kívül)				1	1

Általános iskola 5-8. évfolyam:

		5. évfolyam	6. évfolyam	7. évfolyam	8. évfolyam
Műveltségi területek	Tantárgyak				
Magyar nyelv és irodalom		4	4,5	3	4
Élő idegen nyelv					
	angol nyelv v. német nyelv	3	3	4	4
Matematika		4	3	3	3
Ember és társadalom					
	történelem, tsd. és állampolg. ismeretek	2	2,5	3	2
	erkölcsstan, etika	1	1	1	1
	hon- és népismeret	1			
Ember a természetben					
	természetismeret	2,5	4		
	fizika			2	1,5
	kémia			1,5	2
	biológia			2	1,5
Földünk - környezetünk				1,5	2
Művészetek					
	ének	1	1	1	1
	mozgóképek és médiaismeret				
	vizuális kultúra	1,5	1	1	1,5
	dráma és tánc				
Informatika		1	1	1	1,5
Életvitel és gyakorlati ismeretek					
	technika-életvitel és gyakorlat	1	1	1	
	osztályfőnöki	1	1	1	1
Testnevelés és sport		5	5	5	5
Felhasznált összes órakeret		28	28	31	31
Maximális órakeret (Nkt)		28	28	31	31

Gimnáziumi tagozat

Nemzetiségi osztály

<i>Műveltségi területek</i>	<i>Tantárgyak</i>	9./N osztály	9.A osztály	10.A osztály	11.A osztály	12.A osztály
Nemzetiségi nyelv és irodalom			6	5	5	6
	német nemzetiségi nyelv	20	4	3	2	3
	német nemzetiségi irodalom		2	2	3	3
Magyar nyelv és irodalom		2	4	4	4	4
	magyar nyelv	2	1	1	1	1
	magyar irodalom		3	3	3	3
Élő idegen nyelv						
	angol nyelv		4	4	4	4
Matematika		2	3	3	3	3
Ember és társadalom						
	történelem		2	2	3	3
	filozófia					1
	erkölcsstan, etika				1	
	társadalmi és gazdasági ismeretek					1
	német nemzetiségi hon- és népismeret		1	1	1	1
Ember a természetben						
	fizika		2	2	2	
	kémia		2	2		
	biológia			2	2	2
Földünk - környezetünk			2	2		
Művészetek						
	énekek		1	1	1	
	művészetek				(2)	(2)
	mozgóképek és médiaismeret		1			1
	vizuális kultúra (rajz és művészettörténet)		1	1	1	1
	tánc (nemzetiségi néptánc): testneveléshez	1	1			
Informatika		2	1	1		
Életvitel és gyakorlati ismeretek						
	életvitel és gyakorlat					1
	osztály	1	1	1	1	1
Testnevelés és sport		5	5	5	5	5
Emelt szintű órák (fakultáció)					2	2
Felhasznált összes órakeret		32	36	36	35	36
Maximális órakeret (Nkt)		33	38	39	38	38

Neolatin osztály

<i>Műveltségi területek</i>	<i>Tantárgyak</i>	9./NY osztály	9.B osztály	10.B osztály	11.B osztály	12.B osztály
Magyar nyelv és irodalom		2	4	4	4	4
	magyar nyelv	2	1	1	1	1
	magyar irodalom		3	3	3	3
Élő idegen nyelv						
	1. id.nyelv: neolatin nyelvek - olasz, francia v. portugál	13	5	5	5	5
	2. id. nyelv:angol nyelv	6	5	5	5	5
Matematika		2	3	3	3	3
Ember és társadalom						
	történelem		2	2	3	3
	filozófia					1
	erkölcstan, etika				1	
	társadalmi és gazdasági ismeretek					1
Ember a természetben						
	hon- és népismeret					
	fizika		2	2	2	
	kémia		2	2		
	biológia			2	2	2
Földünk - környezetünk			2	2		
Művészetek						
	ének		1	1	1	
	művészetek				(2)	(2)
	mozgóképf és médiaismeret		1			1
	vizuális kultúra (rajz és művészettörténet)		1	1	1	1
Informatika		2	1	1		
Életvitel és gyakorlati ismeretek						
	életvitel és gyakorlat					1
	osztfő	1	1	1	1	1
Testnevelés és sport		5	5	5	5	5
Emelt szintű órák (fakultáció)					2	2
Felhasznált összes órakeret		30	35	36	35	35
Maximális órakeret (Nkt)		30	35	36	35	35

2. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek és taneszközök kiválasztásának elvei

Célok:

- Azonos tantárgyat tanító kollégák, azonos könyvekből tanítsanak.
- Ha egy mód van rá (alsó tagozat pl.) azonos tankönyvcsaládból tanítson.
- Ne váltsunk évfolyamonként más tankönyvkiadó tankönyvére.
- Olyan tankönyveket használjunk, melyből valóban tudnak a diákok tanulni.
- Olyan tankönyveket kell választanunk, mely tartalmazza a tanár által megtanítottakat.
- Kell, hogy a tankönyv kivitelezése, tartalma, stílusa az adott korosztálynak megfelelő, sőt jó legyen.

Alapelvek:

- A tankönyvek és hozzá kapcsolódó segédeszközök (példatár, térképek stb.) meghatározását a munkaközösség-vezető egyetértésével a szaktanárok végzik.
- A tankönyv és tantárgyi segédlet szerepeljen a művelődési és közoktatási minisztérium által kiadott tankönyvjegyzéken.
- Feleljen meg az iskola helyi tantervének és az iskola oktatási-nevelési célkitűzéseinek.
- Segítse az évfolyamok közötti tananyagok egymásra épülését.

- Tanítási év közben a meglévő tankönyvek és más tantárgyi segédletek, taneszközök beszerzésére vonatkozó döntés nem változtatható meg, ha abból a szülőre fizetési kötelezettség hárul.
- A tanév elején már megvásárolt tankönyvön tanárváltás esetén sem szabad változtatni.
- A taneszközök, segédeszközök legyenek kompatibilisek a tankönyvekkel, munkafüzetekkel.
- A szülők által megfizethető legyen.
- A törvényi előírások alapján a szabad tankönyvválasztás pedagógiai elvének sérülése nélkül figyelembe veendő a munkaközösségek javaslata.
- Az OKM tankönyvjegyzékében nem szereplő tankönyvek és segédletek minden évben egyeztetésre kerülnek a Szülői Választmánnyal.
- Német nemzetiségi tagozaton a kis számban rendelkezésre álló, a speciális módszertani követelményeknek nem, vagy csak részben megfelelő Magyarországon megjelent tankönyvek és taneszközök mellett tartós tankönyvi állományban levő németországi tankönyvek, ill. a szaktanárok által összeállított, iskolán belüli használatban levő tanulási segédletek kerülnek alkalmazásra.

Technikája:

- A tanév során kiadók és forgalmazók tájékoztatóinak összegyűjtése.
- Tankönyvbemutatók látogatása és a tapasztalatok összegyűjtése.
- A tankönyv használata során összegyűjtött tapasztalatok munkaközösségen belüli megvitatása.
- A tankönyvfelelős:
 - A szaktanárok javaslatait a következő tanév óraterve alapján begyűjti a munkaközösségektől.
 - Osztályonkénti tankönyvlistát készít feltüntetve a várható beszerzési árakat, és jelzi a tankönyvlistán nem szereplő kiadványokat.
 - A fentiek értelmében tanulónként megrendelőlapot készít, és a szülőktől kéri a megrendelést. (A megrendelőlap tartalmazza a tankönyv megnevezését, raktári számát, várható beszerzési árát és jelzi, hogy tartós tankönyvként a könyvtárból kölcsönözhető-e.)
 - A megrendelőlapok alapján összesíti az egyes tételeket, elvégzi azok megrendelését.
 - A szállítótól átveszi a tankönyveket és az értékesítés során gondoskodik azok tanulónkénti átadásáról.
 - Közreműködik a tankönyvtámogatás megállapításában és az elszámolásban.

Egyéb a tankönyvtámogatással összefüggő szabályok:

- Annak a tanulónak, aki szorgalmi időben jön az iskolába biztosítani kell számára az iskolai könyvtárból való kölcsönzés lehetőségét.
- A tankönyvek beszerzési ára csak a tankönyvjegyzékben feltüntetett ár lehet, amely tartalmazza a terjesztés költségeit is.
- A tankönyvátvitel szeptemberben, az első tanítási napokban történik, külön tagozatonként, osztályok szerinti bontásban. Pótátvitelre is lehetőséget kell teremteni.
- A tankönyvátvitel színhelye: az iskolai könyvtár.
- A tankönyvátvitel helyét, idejét és beosztását jól látható helyen kell elhelyezni.

3. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógia feladatok helyi megvalósítása

Az 1-2. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Az alsó tagozat első két évében a tanulók között tapasztalható különösen jelentős egyéni fejlődésbeli különbségek pedagógiai kezelése.

- fokozatosan átvezetjük a gyermeket az óvoda játékközpontú cselekvéseiből az iskolai tanulás tevékenységeibe;

A 3-4. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Az alsó tagozat harmadik-negyedik évfolyamán meghatározóvá válnak az iskolai teljesítmény-elvárások által meghatározott tanítási-tanulási folyamatok.

- Fokozatosan előtérbe kerül a Nat elveiből következő motiválási és a tanulásszervezés folyamat.

Az 5-6. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozaton folyó nevelés-oktatás feladata elsősorban a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges kulcskompetenciák, képesség-együttesek és tudástartalmak megalapozásának folytatása.

- mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait;

A 7-8. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozat hetedik-nyolcadik évfolyamán folyó nevelés-oktatás alapvető feladata - a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben - a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése, az életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása, valamint az, hogy fektessen hangsúlyt a pályaválasztásra, pályaaorientációra. A gimnázium hetedik-nyolcadik évfolyamán folyó nevelés-oktatás alapvető feladata – a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben – a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése, az életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása, valamint az, hogy fektessen hangsúlyt a pályaválasztásra, pályaaorientációra.

- mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait,
- a mozgásigény kielégítésével, a mozgáskultúra, a mozgáskoordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztésével, a koncentráció és a relaxáció képességének alapozásával,
- az egészséges életvitel kialakításához az egészségtan gyakorlati jellegű oktatásával kívánunk hozzájárulni,

- a tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont az életkori jellemzők figyelembevétele, az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása,
- fokozatosan kialakítjuk, bővítjük az együttműködésre építő kooperatív-interaktív tanulási technikákat és a tanulásszervezési módokat.

A 9-10. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A 11-12.évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

4. Mindennapos testnevelés

A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módját a köznevelési törvény 27. § (11) bekezdésében meghatározottak szerint szervezzük meg. Iskolánk az első évfolyamtól kezdve szakos ellátottságot biztosít a testnevelés órákon.

5. A választható tantárgyak, foglalkozások és a pedagógusválasztás szabályai

A tanórán kívüli tevékenységek széles skálájáról volt már szó, a pedagógiai programban. Ezek választásában nem kívánunk korlátokat állítani, természetesen figyelmeztetjük a szülőket, ha úgy gondoljuk gyermekük túl sok tanórán kívüli foglalkozást választ és ez esetleg fizikailag, szellemileg túlterheli.

Az osztályokban, csoportokban tanító tanár kiválasztása igazgatói hatáskör. A kiválasztásnál figyelembe veszi az a tanulócsoporthoz és a pedagógus igényeit, a szakmai felkészültséget, a csoportok összetételét, a tantárgyfelosztást és az egyenlő terhelés elvének megvalósulását.

6. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Alapvető célunk, hogy biztosítsuk az intézményen belül a szegregációmentességet és az egyenlő bánásmód elvének teljes körű érvényesülését. Ezért minden tanulónk számára biztosítjuk a szolgáltatásainkhoz való egyenlő hozzáférést, de hangsúlyt helyezünk az esélyteremtésre, a hátrányos helyzetű gyerekek hátrányainak kompenzálására.

Iskolai szolgáltatások:

Iskolánk egy 21ezer kötetes könyvtárral áll a tanulók rendelkezésére. Minden nap reggel ½ 8-tól du. 16.00-ig nyitva tart és segíti a gyerekek munkáját, felkészülését. A könyvtáros kollégák szívesen segítenek a diákoknak egy-egy munka elvégzésében. A könyvtár felszereltségéhez tartozik, hogy rendelkezik CD gyűjteménnyel, tv-vel, számítógépekkel.

Iskolánk két komoly felszereltségű számítógépteremmel rendelkezik, melyben 16-16 gép van. Mindkettőben biztosított az internet hozzáférés, melyet diákjaink minden délután használhatnak.

Minden délután más és más korosztálynak van sportköre, ezen felül térítéses foglalkozásokon használják diákjaink a tornatermeket, illetve az un. Kondi termet.

Az úgynevezett tanítás nélküli munkanapokon tanulmányi kirándulásokat, múzeumlátogatásokat illetve erdei iskolát szervezünk. Ezen programok maximálisan kapcsolódnak a tananyaghoz, a tantervekhez.

A síszünetben sítábort szervezünk.

A nyári szünetre iskolánk széles választékát kínálja a táborozásra

- szántódi tábor,
- kézműves tábor
- vízi tábor
- kerékpár tábor
- tantárgyi táborok (idegen nyelvi, természetkutató)
- tehetséggondozó táborok
- művészeti (pl. rajz, énekkari)
- sport (kosárlabda, röplabda stb.)

Szeretnénk, ha ezeken a gyermekek személyiségét, valamint közösséget fejlesztő programokon a tanulók minél szélesebb körben résztvennének, ezért a hátrányos helyzetű tanulók részvételét anyagilag az iskolai alapítvány támogatja. Az alapítvány a szülők költségeinek csökkentése érdekében hozzájárul a programok költségeihez is.

7. Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái

A pedagógiai értékelés lényege, alapvető funkciói és formái

A pedagógiai értékelés lényege a viszonyítás – viszonyítás a követelményekhez, a tanuló korábbi teljesítményeihez, a társakhoz.

Az értékelés információkat ad a célok megvalósításának mértékéről és szintjéről.

Az értékelést olyan folyamatnak is tekintjük, amelyben összefüggéseket keresünk a célok, a folyamat és az adott aktuális állapot között.

Az értékelés számos módon kifejezhető:

- metakommunikációs jelzésekkel
- szóbeli vagy írásbeli véleménnyel
- pontozással
- százaléktérkéssel
- szimbólumokkal
- osztályzattal
- a felsorolt kombinációval

Az értékelés funkciói:

- Diagnosztikus, prognosztikai, korrekciós funkció, amely fontos információkat ad a pedagógusnak a helyzetfelméréshez, a csoport és az egyéni tanulási folyamatának tervezéséhez.
- Formatív, fejlesztő, szabályozó funkció, amely a tanulás folyamatához, annak korrekciójához ad segítséget pedagógusnak, szülőnek, diáknak.
- Szummatív funkció, megerősítés, visszacsatolás, szelekció, amely egy-egy tanulási-tanítási periódus végén regisztrálja az eredményeket, a pedagógusnak, szülőnek, tanulónak ad információt

Diákok ellenőrzése, mérése, értékelése:

Főleg az alsó tagozaton óriási a jelentősége a szóbeli „feleleteknek”, de a felsőbb évfolyamokon is feltétlenül része az ellenőrzésnek. Tantárgyanként félévente – lehetőleg egyenletesen elosztva – minimum 3-4 osztályzatot adunk. A felsőbb évfolyamokon, valamint a gimnáziumban negyedévenként írásban értesítjük a szülőket, hogy gyermeke mely tantárgykból áll gyengén (1-es, 2-es). Lehetőséget biztosítunk javításokra. A közismereti tantárgykból a félévenkénti átlag 2 témazáró dolgozat időpontját legalább 1 héttel a dolgozat írása előtt közöljük.

Az értékelésben alapvető célunk, hogy a lehetőségekhez mérten egységes értékelési rendszert alakítsunk ki. A félévi, év végi bizonyítványba a jegyek által tükröződő osztályzat kerüljön. Az év végi osztályzatnál a tanulók által évközben szerzett osztályzataik súlyozott átlagát kell figyelembe venni. Amennyiben a tanuló átlaga bármely két jegy közé esik „,7 fölött a jobb jegyet kell adni. Ha második félévi teljesítménye alapján szerzett osztályzatok átlaga nem éri el az 1,5-t, akkor az első félévi teljesítményétől függetlenül, a tanuló megbukik.

Fontosnak tartjuk a szülők korrekt tájékoztatását a tanulók előrehaladásáról, az elért eredményeiről és teljesítményéről, ezért vezettük be az elektronikus naplót. Minden kollégának minden héten van fogadóórája, ezen felül az iskola éves munkatervében előre meghatározott időpontokban a délutáni illetve az esti órákban „fogadó napot” tartunk, amikor minden kolléga bent tartózkodik az iskolában, és az érdeklődő szülőkkal személyesen elbeszélget a tanulók munkájáról, eredményeiről és az esetleges teendőkről. Az iskola egyetlen tanára sem zárkózik el, a szülő kérésére egy előre egyeztetett más időpontban történő beszélgetéstől.

Az országos kompetencia mérések eredményeit megpróbáljuk hasznosítani a további fejlesztő munkában.

Az iskolai beszámoltatás formái a szóbeli és írásbeli beszámoltatás.

A szóbeli mérés-ellenőrzés formái

Szóbeli felelet: Az egyéni tanórai felkészülés és/vagy a házi feladat ellenőrzésére szolgál, ugyanakkor az óra eleji ismétlést is helyettesítheti. Ismétlőkérdéssel a korábbi tananyag felidézését is szolgálja. A tananyag mennyisége, a feszített előrehaladás, az alacsony óraszám és a viszonylagos magas osztálylétszám miatt sok esetben időigényes a szóbeli számonkérés. Ennek ellenére egyetlen tantárgynál sem hiányozhat ez a forma, hiszen a gyerekek beszéd-kialakítása és fejlesztése fontos feladat. Ezen kívül az érettségi mindkét szintjén alapvető a szerepe.

A írásbeli mérés-ellenőrzés formái

Témazáró dolgozat: Egy nagyobb tanítási egység (témakör) lezárása utáni számonkérés. Tanórai időtartama legalább 45 perc. A félévi és év végi érdemjegyek megállapításánál súlyozott szerepük van (az osztályzási naplóban piros színnel tüntetjük fel), értékük két normál érdemjegynek számít. A szaktanárnak joga a hiányzás miatt elmaradt témazáró dolgozatot megíratni a tanulóval. A hiányzó tanulónak lehetőséget kell adni az elmaradt témazáró dolgozat megíratására. A közismereti tantárgykból a félévenkénti átlag 2 témazáró dolgozat időpontját legalább 1 héttel a dolgozat írása előtt közöljük.

Röpdolgozat (írásbeli felelet): Egy-egy kisebb téma, anyagrész írásbeli számonkérése.

Lehetséges, hogy minden tanuló, vagy csak néhány ír röpdolgozatot. Néhány kérdésre adott írásbeli válasz, kb. 15 perc időtartamú. Íratása alkalmoszerű.

Tájékoztató felmérés: Pl. év eleji felmérés - jelzés a pedagógusnak. (Megíratása: a szaktanár belátása szerint.)

Egyéb mérés-ellenőrzési formák

Minden más olyan forma alkalmas lehet a tanulók értékelésére, amely visszatükrözi a tanuló tudását, kreativitását, rátermettségét és a követelmény-rendszerrel összhangba hozható. Alapkövetelmény még az, az adott tantárgyi kompetenciákkal is szoros kapcsolata kell, hogy legyen, és az értékelés is ezen kell, hogy alapuljon. Ilyen formák lehetnek például a projektmunkák, prezentációk, transzparenszek, kiselőadások, esszék, egyéni megfigyelések, kísérletek mérések. Mivel ezek az újszerű formák gyakran nagyon jól motiválnak, és elősegítik más irányú képességek kibontakoztatását is, ezért használatukat szorgalmazni kell.

8. Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározása

Az otthoni munkának a jelenlegi oktatási rendszer keretei között nagy jelentősége van: a tanulók számára a tanórai munka mellett szükséges és rendszeres tevékenységet jelent. A házi feladat elengedhetetlen az általános- és középiskolai gyakorlatból. Egyértelmű összefüggés van a tanulók otthoni tanulással, házi feladattal eltöltött ideje és az iskolai teljesítménye közt. A házi feladat azonban nem csak a tanulói teljesítményeket növeli, és megerősíti az órán hallottakat, hanem más pozitív hatásai is vannak:

- Az iskolán kívüli munka pedagógiai szerepe:
 - Az ismeretek rögzítését szolgálja,
 - Fejleszti a különböző készségeket,
 - Segíti az optimális begyakorlottsági szint elérését,
 - Önálló munkavégzésre nevel,
 - Erősíti a tanulói motivációt, felébreszti a kutatási, alkotási vágyat,
 - Javítja-növeli a tanulói teljesítményt.
 - Pontos időbeosztásra, rendszerességre, kötelességtudatra nevel

Az otthoni feladatok lehetnek:

- minden tanuló számára egységesegek,
- tanulói csoportonként differenciáltak,
- egyénre szabottak.

Minden alsós, felsős és gimnazista tanulóra kötelezően vonatkozik a délutáni házi feladat elkészítése. Az otthon tanuló gyerekeket a szülők ellenőrizték, a napköziseket pedig a napközis nevelő és szükség esetén szülők is.

A napköziben illetve tanulószobán a tanulási időben folytatott munka fő célja az órán elsajátított tananyag begyakorlása, rögzítése és kiegészítése, illetve magyarázata az erre rászoruló tanulóknak. Ennek ellenőrzése és számonkérése a tanórán történik. Iskolánkban törekszünk az alsó tagozat délelőtti és délutáni munkájának összehangolt folyamatára.

Írásbeli és más nem szóbeli típusú feladatok

- Általános elvek:
 - A rendszeresen, egyik tanóráról a másikra elvégzendő otthoni munkára fordítandó idő – az átlagos képességű tanulókhoz igazítva – ne haladja meg a 20-30 perces tantárgyanként.
 - A nagyobb lélegzetű feladatok (házi dolgozatok, kiselőadások, projektek, transzparenszek, prezentációk, önálló kísérletek/vizsgálatok) teljesítésének határidejét előre rögzítsük, de legalább egy héttel előre álljon rendelkezésre. A határidő legyen a tanulók számára is elfogadható, reális. Ha több hasonló feladat elvégzése esik egy osztályban ugyanarra az

időpontra, – a diákok jelzéseit figyelembe véve – az érintett szaktanároknak kötelességük egyeztetni a teljesíthető ütemezéseket illetően.

- A tanárnak az otthoni feladatokhoz konkrét útmutatást kell adnia.
- Törekedni kell kreatív, a tanulók érdeklődéséhez igazodó, aktualitásra építő feladatok kitűzésére. Újszerű házi feladatokkal is motiváljuk a tanulóinkat (projektmunkák, prezentációk, transzparenszek stb.). Igyekezzünk differenciált feladatokat kitűzni.
- A feladatok benyújtásának formáját a tanár határozza meg. Kívánatos a jövőben az elektronikus formájú rögzítés széles körű elterjesztése. A forma azonban nem járhat szokatlan anyagi teherrel.
- A házi feladatok elvégzését rendszeresen kell ellenőrizni, szükség esetén a minőségét is. Értékeléskor az iskola értékelési elveihez kell igazodni. A kiemelkedőket jutalmazzuk. Elégtelennel egy házi feladat hiányát vagy hibáit csak akkor büntethetjük, ha a diák számára már korábban ismert volt, hogy ezt a feladatot milyen szinten kell teljesíteni. Itt is azonban körültekintően kell eljárni, és mérlegelni kell, hogy volt-e korábban kellő megértési és begyakorlási idő.

▪ **Korlátok:**

- Nem szabad büntető jellegű házi feladatot adni.
- Az iskolai szünetekre a tanulni valókon kívül ne adjunk a szokásosnál több otthoni írásbeli feladatot. Hétfvégékre ne legyen egy átlagos hétköznapi szintnél több írásbeli házi feladat.

Szóbeli típusú feladatok

▪ **Általános elvek:**

- Az otthoni felkészülés alapja egyik tanóráról a másikra az órán elhangzott tanári magyarázat, a közösen elvégzett feladatok/elemzések/gyakorlatok, a kijelölt tankönyvi szöveg ábra/grafikon/térkép.
- A tananyaghoz kapcsolódó kötelező vagy ajánlott irodalom/forrásmunka elolvasására, feldolgozására megfelelő időt kell adni, a feladatot időben kell közölni. Tisztázni szükséges, hogy az innen szerzett ismereteket milyen szinten kéri számon a tanár.
- A szóbeli feleletek formai és tartalmi kritériumai tantárgyanként eltérőek. Az elvárásokat a szaktanárnak fokozatosan kell kialakítania úgy, hogy azok az utolsó évfolyamon feleljenek meg az érettségi követelményeknek. Az aktuális követelményeket a tanulókkal ismertetni kell.

9. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezési elvei

Az általános iskola osztályaiban lehetőség van az emeltszintű ének-zenecsoporthoz választani. A felső tagozaton évfolyam szintű csoportbontásban tanítjuk az idegen nyelvet (angol nyelv, német nyelv) az informatika és a technika és életvitel tantárgyakat pedig osztályszinten bontjuk. Hetedik évfolyamtól bontott csoportokban tanítjuk a testnevelést (fiúk, lányok), a matematika és magyar nyelv és irodalom tantárgyakat.

Gimnáziumban jelenleg egyértelmű az osztályba sorolás, hiszen minden osztálynak saját profilja van. Csoportbontásban tanítjuk a matematikát, magyart, informatikát, testnevelést (fiú-lány) valamint a 11. évfolyamtól a történelmet. A nemzetiségi tagozaton ezeken a tantárgyakon kívül bontott csoportokban oktatjuk a nemzetiségi nyelven tanított tantárgyak közül a nemzetiségi német nyelv és irodalom, a népművelés, a történelem tantárgyakat. A nemzetiségi oktatás irányelvei szerint, ha az osztály létszáma az átlagnál magasabb, akkor

minden nemzetiségi nyelven oktatott tantárgyat bontott csoportokban kell tanítani, így iskolánkban a földrajzot, a kémiát és biológiát is.

A csoportbontásoknál két elv is érvényesül, attól függően milyen az osztályösszetétele:

- a) differenciált bontás képességek szerint
- b) az osztály névsora szerinti első és második fele.

A tanulók osztályba és tanulócsoportba sorolása az osztályfőnök javaslata alapján az igazgató hatásköre. Változtatási szándékot az igazgatónak beadott írásos kérelemmel kell jelezni. Aki a tanuló tantárgyi teljesítménye, a csoportlétszámok, ill. csoportváltás indokainak, körülményeinek figyelembe vételével dönt a kérelemről.

A tanuló az iskola igazgatójától felmentést kaphat az adott tantárgy tanóráinak látogatása alól, miután a tanuló osztályozó vizsgán eleget tett a tantárgy éves követelményeinek.

10. A tanulók fizikai állapotának, edzettségének méréséhez szükséges módszerei

Az iskola pedagógiai programjában és a helyi tanterv keretein belül határozza meg a tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszereket. A közoktatási törvény 41.§ (5) kimondja, hogy „... évente két alkalommal, ősszel és tavasszal, gondoskodni kell a tanulók fizikai állapotának méréséről.”

A tanulók fizikai állapotának mérését a testnevelés tantárgyat tanító nevelők végzik el a testnevelés órákon, tanévenként két alkalommal október, illetve május hónapban.

A mérés eredménye alapján a nevelők a tanulók fizikai állapotát, általános teherbíró képességét minősítik, az évente kapott eredményeket összehasonlítják, és ezt az értesítő könyvön keresztül a szülők tudomására hozzák.

A mérés célja, feladata:

- Feltérképezni az egyes képességek területén mutatkozó hiányosságokat.
- A hiányosságok és a tanulók életmódjának ismerete alapján lehetőség van egyéni, közös fejlesztő, felzárkóztató programok elkészítéséhez.
- Hátrányos helyzet megszüntetésére lehetőség nyílik.
- Általános, fizikai teherbíró képesség fokozatos fejlesztése, elérése, meghatározása.
- Eredményes sportolási lehetőség kiválasztása (sportági)
- Tanár munkájának segítése.

A tanulók fizikai és motoros képességeinek mérésére több lehetőség, módszer van:

- EUROFIT
- Hungarofit tesztsor – Mini Hungarofit
- Testnevelő tanár által kidolgozott, elfogadott, az ő munkáját segítő, felmérő tesztsor.

A motoros teszt mérése nem osztályzási kérdés. Nem arra szolgál, hogy eredményeik alapján állapítsuk meg egy-egy tanuló osztályzatát, de nem azt jelenti, hogy ne vegyük figyelembe az osztályzatok megállapításakor. (Csak osztályzat javítását szolgálják, pedagógiai lehetősége miatt.) A teszt nem képezi a tanterv tartalmát, nem szabad azokat betanítani, gyakoroltatni.

Gyakorlatok és minősítési kategóriák pontos leírása megtalálható: Útmutató a tanulók fizikai és motorikus képességeinek méréséhez c. könyv Oktatási Minisztérium, 2000.

11. Az iskola egészségnevelési és környezeti nevelési elvei

Alapelvek, jövőkép, hosszú távú célok:

Pedagógiai célok

- az általános célokra vonatkozó érték- és szokásrendszer érzelmi, értelmi, esztétikai és erkölcsi megalapozása
- az ökológiai gondolkodás kialakítása, fejlesztése
- rendszerszemléletre nevelés
- holisztikus és globális szemléletmód kialakítása
- a szerves kultúra megvalósítása a környezeti nevelésben
- fenntarthatóságra nevelés, az elveivel való azonosulás elősegítése
- a környezetetika hatékony fejlesztése
- érzelmi és értelmi környezeti nevelés
- tapasztalaton alapuló, kreatív környezeti nevelés
- tolerancia és segítő életmód kialakítása
- a környezettudatos magatartás és életvitel kialakulásának segítése
- az állampolgári – egyéb közösségi – felelősség felébresztése
- az életminőség fogyasztáson túlra mutató alkotóinak keresése
- az egészség és környezet összefüggéseinek felismerése
- a helyzetfelismerés, az ok-okozati összefüggések felismerése képességének kialakítása, fejlesztése
- problémamegoldó gondolkodás, döntésképesség fejlesztése
- globális összefüggések megértése iránti igény felkeltése

Iskolánk pedagógiai célkitűzései között rendkívül fontos feladatnak tartjuk a környezettudatos gondolkodás, magatartás kialakítását, amelynek belső indítékai jóval hatásosabbak bármilyen külső kényszerítő tényezőnél. A belső motiváltság a legértékesebb, hiszen az ezzel rendelkező gyerekek (később felnőttek) mindig környezettudatosan, környezetkímélően fognak dönteni, cselekedni. A környezettudatossággal kapcsolatos belső motivációt ki lehet, ki kell alakítani a gyerekekben. Fontos, hogy úgy tanítsuk őket, hogy a természet, a környezet felfedezése és törvényszerűségeinek, szabályainak, folyamatainak megismerése örömet okozzon számukra, élményszerű legyen! Fontos még, hogy helyes értékrenddel rendelkezzenek, amit csak pontos tudás, alapos ismeretek alakíthatnak ki. Ezeket természetesen legkönnyebben a gyakorlatban, minél életszerűbb helyzetekben szerezhetik meg. Ehhez kell még, hogy megismerjék a legfőbb környezeti problémákat, valamint, hogy elsajátítsák a problémák megértéséhez szükséges természettudományos és társadalmi ismereteket is. Fontos még annak felismerése, hogy a saját szerepük, az egyén tudása, felelőssége is meghatározó. A környezeti nevelésnek a családon, a különböző médiákon kívül legfontosabb színtere az iskola. A zöldövezetben lakó tanulóink fogékonyak a környezetvédelem, természetvédelem iránt. Az iskolában a környezeti oktatás nem szerepel külön tantárgyként, hanem az ilyen irányú nevelés a különböző tantárgyak során, valamint az erdei iskolai programunkban, ill. nyári táborozásokon valósul meg. Iskolánk valamennyi általános iskolai osztálya minden évben részt vesz egy-egy hetes erdei iskolai programon. Az évfolyamok mindig más-más környékét, területét ismerik meg hazánknak.

Ökokert

Iskolánk elnyerte az ökoiskola címet, így még tudatosabban törekszünk környezettudatos gondolkodás, magatartás kialakítására tanulóinknál. A környezetkímélő technológiával készült, ökocentrikus elvek alapján épített új épületszárnyunk, tornacsarnokunk szintén nagy lehetőség, mindennapi valós „prezentáció” diákjaink számára. A tornacsarnok „zöld” tetejével, melyet a hatalmas ciszternában összegyűjtött csapadékvízzel öntözünk, az új épületszárny melegvíz szolgáltatását végző napkollektorok, vagy a „B” épületünk tetején forgó (bár még nem hasznosított) szélkerék látványa nap mint nap szembesíti őket a megújuló energiaforrások hasznosíthatóságával.

Kialakítottuk és megszerveztük a szelektív hulladékgyűjtést. Évekkel ezelőtt elkezdtük és azóta is folyamatosan, egész évben szervezzük a szárazelem, ill. a műanyagpalack és papírgyűjtést (kb. két-három hetente egy-egy konténernyi papírhulladékot szállítanak el tőlünk). Évente egyszer, igény szerint az elektromos hulladék gyűjtését is megszervezzük. Ez utóbbi és a papírgyűjtés a környék lakói számára is biztosított.

A szelektíven gyűjtött anyagok újrahasznosításának szemléltetésére jó példát láthatnak tanulóink kerti padjainkban, asztalainkban, melyek ilyen anyagokból készültek.

Különböző „jeles napokon” (Föld napja, stb.), iskola takarítást, hulladék „újrahasznosítást”, célirányos előadásokat (napenergia-napelemek, napkollektorok) szerveztünk az alsó- és felső tagozatokon. Az új tornacsarnok zöldtetejét, az újonnan kialakított udvari évelőágyásokat folyamatosan gyomláljuk.

Az igazi lehetőség azonban az „ökokert” kialakításának elkezdése, a több mint ezer négyzetméteres terület kigyomlálása, előkészítése az ültetésekhez. Az elmúlt félévben huszonkét facsere, majd negyven cserjét, fűszernövényeket és 600 tő árvácskát ültettünk el. A telepítést, ültetést - a feladatokat felosztva az iskolai tagozatok között - az osztályok végezték. A legnagyobb munka a kert füvesítésének előkészítése, ill. maga a füvesítés volt. Azóta a folyamatos öntözés, a gyomtalanítás a fő feladat.

A kert tervezésénél egy tanösvény kialakítására is törekedtünk, hazai élőhelyek jellegzetes növényeivel is találkozhatnak majd az itt sétálók. Azonban nem csak a növények, a különböző állatok óvását, megfigyelését is fontosnak tartjuk. A kert, reméljük igazi „Madárbarát kert” lesz. Búvó, fészkelő helyet biztosító fákat, cserjéket ültettünk, melyeknél arra is figyeltünk, figyelünk, hogy táplálékot is biztosítsanak a madaraknak. Persze néhány év még eltelik míg a cserjék megnőnek.

Egy kert folyamatos, rendszeres odafigyelést, munkát követel. Tervezni, megújítani, gondozni kell. A környezettudatos gondolkodás, hozzáállás minden tevékenységet át kell hogy itasson. A kikapált, kihúzott gyomok, a nyesedék, de a tizóraikból megmaradt almacsutkák is a kert komposztálójába kerülnek. Alig várjuk, hogy a fűszernövényeinket felhasználhassuk a háztartástan órákon. A kis konyhakertben a biokertépítés elveit próbáltuk alkalmazni.

Minden munkát diákjaink végezik el. A projektmunka ideális terepe volt és lesz is a kertünk. Osztályokkal, csoportokkal, sokszor csak néhány lelkes gyerekekkel nap mint nap találkozhatunk a kertben. Fontos szempontként kezeltük, hogy főként azok jöjjenek, akik szívesen vesznek részt benne. A „teremtés”, a feladat újszerűsége szinte valamennyi diákunkat megérintette és szívesen, lelkesen vett részt benne.

Rengeteg tervünk van, de még több munka vár ránk. Évelő ágyások kialakítása, kerti tó, vizes élőhely építése, az iskola szélkerékének energiahasznosítása (vízforgatás, tisztítás). Geológiai tanösvény létrehozása, meteorológiai mérőállomás felállítása, napóra készítése, stb. Az idei tanévben csatlakoztunk a Szitakötő oktatási programhoz melyben alsó tagozatosok vesznek részt. A témák feldolgozását természetismeret ill. osztályfőnöki órákon végezzük, de pl. a komposztálási program a délutánokba csúszott át.

A lényeg: azok a diákok, akik ezt kertépítést, a közös munkát végigcsinálták és jövőre folytatják, akik itt az iskolában és reméljük otthon is környezettudatos gondolkodással

találkoznak nap mint nap, egészen biztos, hogy más szemmel néznek már most is, bízom benne, hogy felnőttként is környezetükre.

Iskolánk feladatának tekinti azt, hogy diákjaink a felnőtt életre megfelelő ismeretekkel, készségekkel és szemlélettel rendelkezzenek, hogy ne csak saját pillanatnyi érdekeik szerint, hanem a Föld egészségének fennmaradása érdekében cselekedjenek. Ennek eléréséhez a következő célok megvalósítását tartjuk szem előtt az iskolai élet valamennyi színterén, valamennyi tevékenységünket áthatva.

12. A tanulók jutalmazásának, magatartásának és szorgalmának értékelési elvei

Célunk az egységes szemléletű értékelés megvalósulása, annak segítése.

A magatartás és szorgalom minősítésének eljárása:

- Az osztályfőnök az általa összegyűjtött információk alapján a félévi ill. az év végi osztályozó értekezleten, ill. a negyedévi és háromnegyedévi értékelés során tesz javaslatot az egyes tanulók minősítési fokozatára.
- A minősítések kialakításában támaszkodik az osztályban nevelő-oktató munkát végző pedagógusok véleményére.
- A minősítési javaslatot előzőleg megvitathatja az osztályközösséggel is.
- A végleges minősítés a nevelőtestület döntésével születik meg.
- Ha az osztályozó értekezleten a minősítés fokozatának megítélésekor véleményeltérés van, az osztályban tanító tanárok többségi szavazata dönt, egyenlő szavazati eredmény esetén az osztályfőnök véleménye a meghatározó.

A minősítés fejezze ki:

- a munkához való viszonyt;
- az Iskolai Házirend betartását;
- a közösség egészéhez és annak tagjaihoz való viszonyt;
- a felelősségérzetet, kötelességtudatot;
- az önállóságot;
- a közösségért végzett munkát;
- a képességek és az erőfeszítések arányát.

Magatartás és szorgalom értékelése

A minősítések fokozataiban a hagyományos terminológiát használva, annak értelme szerint döntünk. Ezért a „jó” minősítésből indulunk ki. Ez általános igény a magatartás és a szorgalom minősítésében egyaránt. Mérlegelést a *példás* ill. a *változó* fokozat jelenthet. A *hanyag* ill. *rossz* minősítést a közösség többsége által nem elfogadható, kirívó esetekben alkalmazzuk. A fokozatokat mégsem lehet úgy megfogalmazni, hogy minden egyes tanulóra valamelyik egyértelműen igaz legyen. A nevelőtestület és elsősorban az osztályfőnök fontos és felelősségteljes feladata, hogy mérlegelje, melyik tanulót melyik fokozat illeti meg.

A tanulók magatartásának és szorgalmának minősítését, a jutalmazását, a fegyelmező intézkedések elveit és formáit, a fegyelmi büntetéseket az Iskolai Házirend, a Pedagógiai Program, ill. a Szervezeti és Működési Szabályzat rögzíti.

Az osztályfőnök feladata, hogy minden tanév elején ismertesse a tanulókkal a minősítés alapelveit, az egyes fokozatok feltételeit, valamint, hogy erről az első szülői értekezleten a szülőket is tájékoztassa.

A tanulók **magatartásának** értékelésében a tanulóknak a közösségre gyakorolt hatását, a házirend betartását, a hiányzások igazolásának fegyelmét, iskolai viselkedését minősíti.

Példás magatartású az a tanuló, aki:

- a közösség alakítását, fejlődését, kifogástalan viselkedésével, jó kezdeményezéseivel megfelelő vélemény nyilvánítással elősegíti.
- a házirendet betartja,
- nevelőivel, társaival udvarias,
- fegyelmezett, pontos,
- nem mulasztott igazolatlanul,

Jó magatartású az a tanuló,

- részt vesz a közösségi életben, a rábízott feladatokat elvégzi
- a házirendet betartja,
- nevelőivel, társaival udvarias,
- általában fegyelmezett, pontos

Változó magatartású az a tanuló, aki:

- a közösségi munkában csak vonakodva vesz részt,
- a házirendet csak figyelmeztetéssel tartja be.
- figyelme ingadozó, munkája pontatlan,

Rossz magatartású az a tanuló, aki:

- munkájával a közösség fejlődését hátráltatja, szándékosan árt a közösségnek
- a házirendet figyelmeztetések ellenére sem tartja be
- fegyelmezetlen

A tanulók **szorgalmának** minősítésében tekintettel vagyunk a tanulók életkörülményeire, egyéni képességeinek eltéréseire.

Példás szorgalmú az a tanuló aki:

- minden tantárgyból képességeinek megfelelő munkát végez
- munkavégzése igényes, megbízható

Jó szorgalmú az a tanuló aki:

- a tantárgyak többségében képességeinek megfelelő munkát végez

Változó szorgalmú az a tanuló:

- munkáját rendszertelenül, csak utasításra, felületesen végzi

Hanyag szorgalmú az a tanuló aki:

- feladatait nem végzi el

Tanulók jutalmazása

Iskolánk nevelésalapelvei között szerepel és valljuk is, hogy a dicséret az egyik legfontosabb nevelési eszköz. Valljuk, hogy az egészséges személyiség tisztában van saját értékeivel, és elismeri a másokban rejlőket is. Ezért a tanulók tanulmányi és sport versenyeken elért sikereiket, valamint a közösségért végzett munkájukat év végén a tanévzáró ünnepélyen,

illetve a ballagáson jutalom könyvekkel ismerjük el. Az általános iskolában illetve a gimnáziumi évek alatti egyenletes kimagasló teljesítményüket emlék plakettel díjazzuk.

Elnyerhető Tamási Áron emlékplakettek:

- tanulmányai alatt nyújtott kimagasló tanulmányi eredményéért és szorgalmáért
- Tanulmányi versenyen elért eredményéért
- Sport versenyeken elért eredményéért
- Iskola (osztály) közösségéért végzett munkájáért

I. Bevezetés	3
1. Az iskola rövid története	3
2. Iskolánk felépítése, képzési programja	4
II. Az iskola nevelési programja	5
1. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai: 5	
2. Személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	7
3. Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok.....	8
4. Közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok 9	
5. A pedagógusok helyi feladatai, osztályfőnöki munka, az osztályfőnök feladatai.....	11
6. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység.....	13
7. Kapcsolattartás a szülőkkel, tanulókkal az iskola partnereivel	14
8. Tanórán kívüli tevékenységek.....	15
9. Iskola hagyományai.....	16
10. A tanulmányok alatti vizsgák vizsgaszabályzata.....	17
11. A tanuló felvételének és átvételének szabályai	21
12. Pedagógusok továbbképzése	23
III. Német nemzetiségi oktatás-nevelés gimnáziumunkban.....	25
1. Küldetésnyilatkozat	25
2. Iskolánk a Svábhegy lábánál, a Mártonhegyen – Unsere Schule am Fuße vom Schwabenberg, auf dem Martinsberg.....	26
3. Az iskolában folyó nemzetiségi oktató-nevelő munka alapelvei, céljai, feladatai, eszközei	27
4. A nemzetiségi oktatás feltételei iskolánkban	30
5. A nemzetiségi osztályokba való bekerülés és bennmaradás feltételei	32
6. A német nemzetiségi tagozat külső kapcsolatai	32
IV. HELYI TANTERV	34
1. A választott kerettanterv alapján kialakított óraszámháló.....	34
Általános iskola 1-4. évfolyam:	34
Általános iskola 5-8. évfolyam:	34
Gimnáziumi tagozat	35
Nemzetiségi osztály.....	35
Neolatin osztály.....	36
2. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek és taneszközök kiválasztásának elvei	36
3. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása ...	38
4. Mindennapos testnevelés.....	39
5. A választható tantárgyak, foglalkozások és a pedagógusválasztás szabályai	39
6. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések	39
7. Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái ...	40
8. Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározása	42
9. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezési elvei.....	43
10. A tanulók fizikai állapotának, edzettségének méréséhez szükséges módszerei.....	44
11. Az iskola egészségnevelési és környezeti nevelési elvei.....	45
12. A tanulók jutalmazásának, magatartásának és szorgalmának értékelési elvei	47
Tanulók jutalmazása.....	48

